

Mahkeme sonucunun açıklanması beklenirken öğrenciler ve öğretim üyelerinin ortak istemi:

'TAŞKIŞLA İTÜ'DE KALMALIDIR'

● Bir "uzun hikaye" oldu Taşkişla. 1984 yılında hükümetin 49 yıllıkına ESKA A.Ş.'ye otel olması için vermesiyle başlayan "uzun hikaye", 30 Mayıs 1989 günü Kumkapı 3. İdare Mahkemesinde görülen davayla son noktasına ulaştı.

sözhakki

ONBEŞ GÜNLÜK ÖĞRENCİ GENÇLİK GAZETESİ

15 HAZİRAN 1989

SAYI 9

1000 TL. KDV DAHİL

● Çin Halk Cumhuriyetinde

FIRTINA

Ş İ M D İ L İ K

DİNDİ

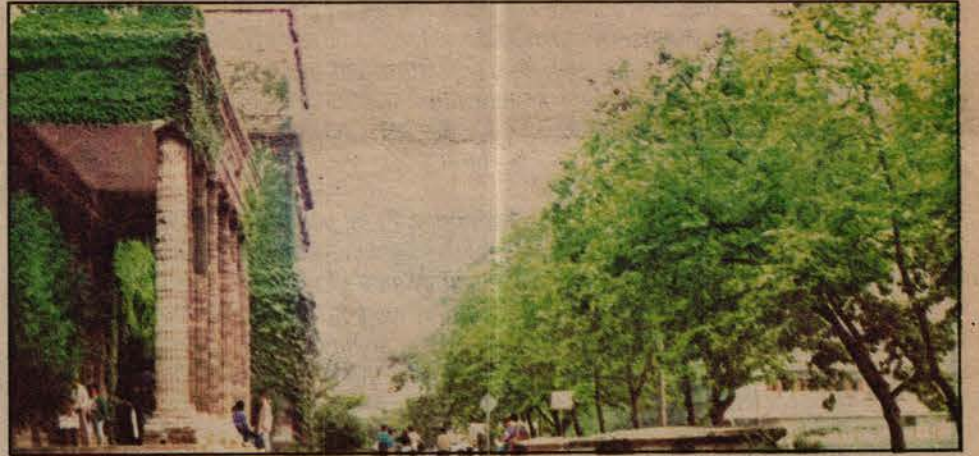

★ Deng-Gorbaçov zirvesinin gerçekleşeceği gün, Sovyetler Birliği lideri Gorbaçov'u taşıyan uçak Pekin'e indiğinde, karşılama töreninin yapılacağı Tien An Men Meydanı öğrencilerin işgali altındaydı.

★ Gösterilerin yatışmasıyla birlikte başlatılan kitlesel tutuklamalar yoğunlaşarak sürüyor.

★ 1968'de, Kültür Devrimi sırasında üniversitelerin kapatıldığı Çin, 21 yıl sonra yaşayabiliyor 68'i.

Haberi
7. Sayfada

Haberi orta sayfada

Dünya Bankasının, "7,5 MİLYAR" sorununa yaklaşımı:

"Herşey Rektöre bağlı"

● Dünya Bankası yetkilileri: "Bütçeler ayrıldı, projenin alt yapısı için para Rektörlüklere gönderildi. Proje 13 Kasım 1988'de başladı."

● Anadolu Üniversitesi Rektörü, Yılmaz Büyükerşen: "Para bende değil. O konuda tüm söyledikleri yalan. O projeyi o yapmadı. Ben bastırdığım için o proje kapsamına aldılar."

Haberi 10. Sayfada

68'LİLER ANLATIYOR:

İşıl Özgentürk ile 68'i ve bugünü konuştuk..

COŞKUNUN VE İNANCIN UÇ NOKTALARI

● Bugün bile zap suyu üstünde üniversite-
lilerin yaptığı köprü vardır...

● 68 döneminin gençlerinin en önemli
özelliliği hayal etme duygusuna sahip olma-
larıydı."

13. Sayfada

● 68 Türkiye'de yoğun ve trajik yaşandı...

'BEN DÜNYAYA DOĞRU YÜRÜMEKLE MEŞHURUM..'

12. Sayfada

Sözhakki'ndan

Merhaba,

Bu yılda yine final sınavlarıyla birlikte geldi yaz. Onca sınavdan kurtulup artık ipi göğüslemeye hazırlandığımız şu son etapta birde sıcağa katlanmak zorundayız. "Neyse bir kaç hafta sonra, siz de iyi bir tatil yaparak, bunun acısını çıkartırsınız" demek geliyor içimden. Ama "Acaba kaç öğrenci tatil yapabilecek ve bu ne tür bir tatil olacak" soruları iyi niyet dileklerine gölge düşürüyor.

Geçen sayımızdan anımsayacaksınız, baş sayfamızdaki manşet haberimizde: Bilecik Meslek Yüksek Okulu eski müdürünün istifasını ve Dünya Bankası'ndan alınan 7.5 milyar liranın ne olacağını merak ettiğimizi duyurmuştuk. Üniversitelerimizdeki yönetsel çarpıklığın karakteristik bir örneği olan bu olay değişik boyutları ve yeni gelişmeleriyle sayfalarımızdan yer alıyor.

Taşkılla ismi bir kaç yıldır kamuoyunun gündemini meşgul ediyor. 1984 yılında başlayan bu uzun hikaye şu günlerde sona yaklaşmış bulunuyor. Bu konuya ayırdığımız yazı olayın kısa bir tarihçesini, yeni gelişmeleri ve tarafların tavırlarını sergiliyor.

1968'deki özgürlük fırtınasının üzerinden 21 yıl geçti. Herşeyi sorgulamaktan çekinmeyen, sözünü sakınmayan o kuşağın deneyimlerinin, günümüz gençliğine yararlı olacağı inancıyla geçen sayımızda bir yazı dizisine başlamıştık. Bu sayımızda aynı yazı dizisi Türkiye boyutu ve ülkemiz 68'lerinin ropörtajlarıyla sürüyor. Yine sayfalarımızda, biraz geçte olsa kendi 68'lerini yaşamak isteyen Çin'li öğrencilerin cesur girişimi ve onlara yönelik çağdışı saldırılarda yer alıyor.

Biz gençlere yönelik klasik suçlamalardan birisi de hep "Siz büyüklerimizin sözünü dinlemezsiniz" olmuştur. Yalnızca bu sözün kocaman bir yalan olduğunu kanıtlamak için değil, aynı zamanda bizden önceki gençlerin yaşamlarını öğrenmek için; yaşlı kuşaklardan kendi alanlarında uzman olan kişilerle gençlikleri üzerine ropörtajlar yapmaya başladık. Bu yazı dizimize, 45'li yılların gençlik lideri, eski TİP milletvekili ve yasaklı TBKP Genel Başkanı sayın Nihat Sargin'la başlıyoruz.

Bu gazetemizin 9. sayısındır. Gazetemizin ilk sayısında: Genç bir gazete olduğumuz, okuyucularımızın katkılarıyla gelişimimizi sürdürebileceğimizi söylemiştik. Bu öngörümüz doğru çıktı. Gazetemiz gelişti, yetkinleşti. Ama alacağımız daha çok yol var. Bunun için okuyucularımızın katkılarına daha çok gereksinim duyuyoruz. Bundan sonra sürekli olarak bu köşeden okurlarımızla konuşmak istiyoruz. Görüş, öneri ve ürünlerinizi bize yollayın. Hep birlikte Sözhakki'ni daha da yetkinleştirelim.

Sevgi ve dostluğa.

Ahmet Ümit

İ. SERDAR SİYAR.

YORUMLU YORUM

Seydi ÇELİK

Büyük Gafımız

Şey... Kem ve aynı zamanda küm. Nasıl oldu biz de bilmiyoruz ama, geçen sayımızda "Projeli Üyelik" başlığıyla üçüncü sayfamızda yer alan haber de İstanbul Üniversitesi Basın Yayın Yüksek Okulu yerine, Marmara Üniversitesi Basın Yayın Yüksek Okulu yazmışız. Okur ve okumazlardan şiddetle özür diler, sorumluların layık oldukları cezaya çarptırılacağına YÖK Yasası üzerine ant içeriz.

OKUR ÜRÜNLERİ

Sayın Murat Çelik,

Yazıtıma "Merhaba" diyerek başlıyorum. Sözhakki'nin koğuş ve kişisel olarak abonelerindeniz. Sözhakki çok anlamlı konulara değiniyor. Beğeni ile okuyoruz. Sizin yönetiminizdeki çizgilerde çok harika konuları işliyor. Çalışmalarınız devamını diliyorum, başarılar.

Bugün öğrenci gençliği YÖK'ün yoğun baskısı altında. Tabi bundan kurtulmak mücadele ile olacak.

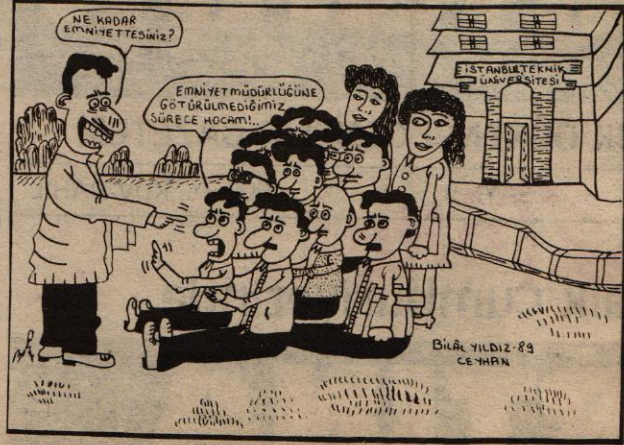
Öğrenci gençliği baskı altında. Şöyle ki, sudan gerekçelerle, hem öğrenim özgürlüğü engelleniyor, hem de öğrenci kardeşlerimiz gözaltlarına alınıp günlerce işkence tezgahlarına çekiliyorlar. Ama mücadele yolu sarp ve engebe-

lerle doludur, değil mi?

Size biraz kendinden bahsedeyim 9 yıldır tutukluymum. Güncel etkiliklerimin dışında zaman zaman karikatör de çiziyorum. "Bir süre sonra Adana'da bir sergi açtırabilmeyi düşünüyorum. "Girgir'a vb. gibi mizah dergilerine gönderiyorum. Değerlendirebilir misiniz? Yokeğer yayın ilkelerinize ters geliyorsa, elden veya posta ile Girgir'a Oğuz Bey'e "Aral'a" Hıbrir'dan ise Latif'e "Demirci'ye" gönderirseniz sevinir, mutlu olurum. Yazıtımı burada noktalarken, çalışmalarınızda başarılar temenni ediyorum. En içten dileklerle. Esen kalın...

Sevgiyle, saygıyla, Dostlukla.....

Bilal Yıldız Ceyhan/ADANA

Dostlar,

Sözhakki'nin en ücra bölgelere ulaşması bizi sevindirdi. Gazetenizi ilk sayısından beri okuyorum. Ve diğer arkadaşların okumasını sağlıyorum.

Öğretmenim Abdullah Kubalı'nın yardımlarıyla gazetenizle tanıştım. Gazetenizin Kars muhabirliğini, (tüm yazışmaları) almak ve gönüllü olarak çalışmak istiyorum.

En kısa zamanda muhabirlik işlemlerine başlanmasını istiyorum. Bölgemizde üniversiteye bağlı olarak sadece Veteriner Fakültesi var. Orada okuyan arkadaşların "evden okula, okuldan eve" gibi kalıplaşmış yaşantıları var. Sosyal çalışmalar çok kısıtlı. Gazetemizin o arkadaşlara da ulaştırılıp, belirli haberler almak mümkün olacak.

Çalışmalarınızın devamlı olmasını diler, saygılar sunarım..

A.Ö.F. Öğrencisi
Abdurrahman Bağış
KARS

Sayın Sultan Altun,

Gönderdiğiniz gazeteleri aldım, teşekkür ederim. İleride daha uzun yazacağım.

Yayın yaşaminızda ve demokrasi mücadelesinde başarılar dilerim. Sevgilerimle....

Ekrem Ertik
Ceyhan/ADANA

LİSE'DE AYRIMCILIK

Kars'ta orta dereceli okullarda bazı öğretmenlerin öğrenciler üzerinde estirdikleri baskı, şikayetlere konu oluyor.

Kars Cumhuriyet Lisesi Edebiyat Öğretmeni Fatma Kaya bu konuda en pervasız davrananlardan birisi. Söz konusu öğretmen "... Ben Kürt öğrencileri geçirmeyeceğim..." demeye kadar varıyor işi. Öte yandan Din dersi öğretmeni Mehmet Bey, oruç tutmayanlara karşı farklı tavır alıyor. Tüm bu durumlar öğrenciler arasında iletişimi koparıyor. Herkesin birbirinden kuşkulandığı bir ortam doğuyor. Öğretmenler hak-

kinda en küçük bir söz, idareyi iletiliyor. Öğrenci taraftarı olan öğretmenler, öteki meslektaşları tarafından dışlanıyor. Bazı öğrencilere ayrıcalık tanınıyor. Bu öğrencilerin diğerlerini ezmesi, savunmasız öğrencileri zor duruma sokuyor. Tek tip, özgürlükten nasibini almamış, yalnızca buyrukları yerine getiren, kişiliğiz bir öğrenci tipi yetiştirilmeye çalışılıyor. En küçük bir katılım, tartışma rağbet görmüyor. Sonuçta haksız yere ceza alan öğrencinin, disiplin olgusuna karşı saygısı azalıyor, sorumsuz davranışlar artıyor...

Sayın SÖZHAKKI,

Çıkışınızı Antep'ten Celal Deniz ve İzzet Balcı arkadaşlardan duymuştum. Onlar benim adresimi size vermişler. Sağolasınız Sözhakki gönderdiniz. (İlk üç sayı). Ardından ben size bir mektup ve ekte "KEDİSİZ GENİŞ ZAMAN" adlı bir öykümü gönderdim. Elinize geçti mi?

İşte bundan sonra sizden hiçbir yanıt, ya da Sözhakki alamadım. Bu beni çok üzdü. Umarım bundan sonra bu kopukluk gider. Gazetenizi ve mektuplarınızı, "Mustafa ASLAN, Anadolu Gazetesi-SİVAS" adına Temmuz ayına kadar. Daha sonra "Eylül" e kadar, Mustafa ASLAN, Cumhuriyet Mah. 89. Sok. No: 17/A 27070-Gaziantep" veya PK.383 27003-Gaziantep adresine beklerim. Antep'e yolunuz düştüğünde veya Sivas'a konduğum olabilirsiniz.

Tüm çalışan arkadaşlara selamlar, saygılar...

Kimseyi tanımadığım için - Birey olarak - "SÖZHAKKI" genelimesi yaptım.

Dostçakalınız...
Görüşmek umuduyla.

Mustafa Aslan
SİVAS

Sözhakki'na

Sakarya Liseli Gençliği, barışa, dostluğa, insanca yaşama ve savaş tehdidinden uzak günlere duyduğu özlemin, giderek arttığını, NÜSED'in başlattığı "Nükleer Silahlanmaya Son" adlı imza kampanyasına gösterdiği duyarlılıkla dile getirdi. Bu kampanyaya Atatürk ve Ozanlar Lisesi öğrencileri büyük ilgi gösterdiler. İmza atan arkadaşlarımızın oranı oldukça yüksek.

İbrahim Yıldırım
Adapazarı

sözhakki

Gülşu Yayıncılık Ltd. Şti. adına Sahibi ve Sorumlu Yazışmaları Yönetmeni: **Sultan ALTUN** • Genel Yayın Yönetmeni: **Ahmet ÜMIT** • İstihbarat Servisi: **Sef Hüseyin YOLDAŞ, Aliye UÇAR, Arife ÖZGÜL, Bediz ANAT, Züheyir KİMYONOK, Şeref YILMAZ, Seydi ÇELİK** • Kültür Servisi: **Tamer BARAN, Cengiz YAYLALI** • İnceleme-Araştırma Servisi: **Ümmühan BAHAR** • Mali ve İdari İşler Danışmanı: **Haluk SARPTUNALI** • Teknik Sorumlu: **Osman YILMAZ** • Karikatür: **Murat ÇELİK** • Ankara Temsilcisi: **Kaya ÖZKARACALAR** • Ankara Haber Yönetmeni: **Atakan ÖZDEMİR** • İzmir Temsilcisi: **Cemal SÜMER** • Eskişehir Temsilcisi: **Nasır YENİOCAK** • Abone Bedeli: Altı aylık 10 bin-1 yıllık 20 bin TL. Yurtdışı Abone: Federal Almanya 3 DM, Altı Aylık 30 DM-L Yıllık 60 DM, İngiltere 1 sterlin-6 aylık 10 sterlin-1 Yıllık 20 sterlin. Diğer ülkeler için Federal Almanya fiyatı karşılığı geçerlidir. • Banka Havalesi: **Sultan ALTUN Türk Ticaret Bankası Akşaray Şubesi Hesap no: 111-12933-8 İstanbul**. • Baskıya hazırlık: **Klasik Ajans Ltd. Şti.** • Baskı: **Cumhuriyet Matbaacılık Gazetecilik A.Ş.** • Genel Dağıtım: **Hürriyet Holding A.Ş.**

Mesihpaşa Cad. No: 5 Kat. 4 Akşaray/İSTANBUL Tel: 511 62 61 - 513 98 72

● Jackson Browne'a göre "müzik metine destek olmalı..."

'60'lı yılların çocuğu' gerçeği besteliyor.

Gürkan Uçkan/Stockholm

Anders Holmström.

Gözlerinin derinliklerinde sıcak bir gülümseme vardı. Dudakları incecik kıvrılmış, gülümsüyordu. Geçen yıl İsveç'te yapılan "Nikaragua Galası" adlı müzik şöleninde Little Steven gibi değer birçok ünlü sanatçı ile birlikte sahneydi. Sözü-nü ettiğim sanatçı. Adı, Jackson Browne; kendi dediği gibi, Browne with the 'e'. O gecenin geliri, Managua'da "Ruben Dario Tiyatrosu'nun" yapımına gitti. Konser, Satelit ile Nikaragua'da gösterildi.

Jackson Browne yine İsveç'te şu anda. Bu kez yeni plağının tanıtımı için gelmiş. EVet, bu geliş ticari bir geliş ama, plak "Angaje bir sanatçının" gerçekleri kulağımıza tokat gibi soktuğu parçalardan oluşuyor. "World In Motion" (Eylem içinde Dünya) adlı LP'de,

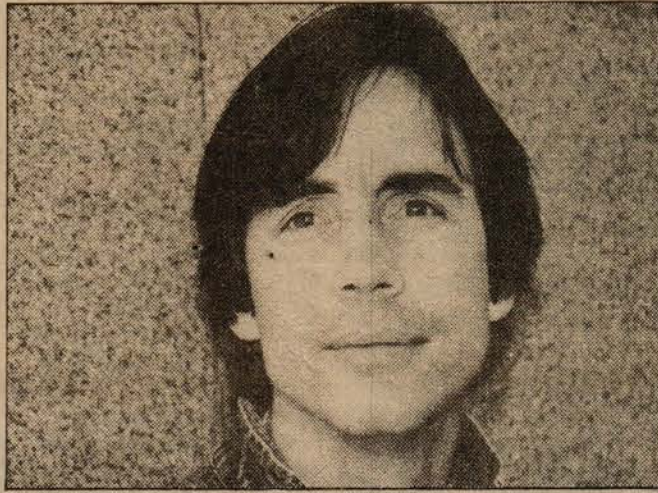
ABD'nin iç ve dış politikalarını yeren ama, bu nedenle niteliğinden ödün veremeyen parçalar var.

Yaptığı basın toplantısında, her zaman ki gibi açık-gö-nüllü, ama kararlı tavrı ile anlatıyor;

"Benim için şarkıların, sözleriyle müziği, birbirinden ayrılmayan iki parçadır. Önemli bulduğum her konuda görüşlerimi anlatabilmek için, elimden gelen her iletişim olanağını kullanırım."

Jackson Browne, rock müziği yapan sanatçıların giderek artan bir bölümünün, çevre korunması için çalışmalarını geçici bir eğilim olarak görmüyor. Little Steven'in plaklarının ABD'de yasaklanmasını, bu tür sanatçıların çalışmalarının gerçekleri çok açık ortaya koymalarının tipik bir kanıtı olarak yorum-luyor.

"Müzik metine destek olur" diyor. "Hep de öyle olmuştur. Ama ben müziğe ve

arajmana ayrı bir önem vererek, fazladan çaba harcararak, parçanın sıkıcı olmasını sağlıyorum. Eskiden elimde gitarım, iki akort ile sözleri mırıldanırdım. Şimdi sanatçının dinlenebilmesi için, eğlendirici olması gerektiğini öğrendim."

Bundan üç yıl önce çıkar-

dığı "Lives In the Balance" adlı LP'sinde (Dengedeki Yaşamlar), ABD'nin politikasını yermişti. World In Motion'da, bu işi daha da ileri götürüyor. ABD'nin Güney Afrika konusundaki ahlak anlayışı ile, Nikaragua konusundaki ahlak anlayışının, ayrılmı olduğunu vurguluyor.

Bunun tipik örneğini, Nikaragua'lı ozan Tomas Borge'nin şiirinden bestelediği "My Personal Revenge" (benim Kişisel İntikamım) adlı parçada veriyor.

"Açıktır, Amerikalıların oturup, bir sandinistin şarkısını dinlemesini istedim. Baştan aşağı inanç ve güç dolu-kuzey Amerikalıların kendilerinin tekelinde sandıkları iki ayrı özellik."

"ABD'de değişen birşeyler var"

Jackson Browne gururla Lives In the Balance'in, Jesse Jackson'un katıldığı Demokrat Parti toplantılarında çalındığını söylüyor. Ayrıca, çeşitli okullarda, toplum bilimleri öğretmenlerince de, öğrencilere dinletildiğini ekliyor.

"Ne varki radyo ve TV'de yer verilmiyor. Ama yine de diyebilirim ki, ABD'de değişen birşeyler var. Çevre sorunları, dış politikadaki yanlış çizgiler, artık o denli kolay gizlenemiyor. Olumlu bir

değişim var, ama ağır olarak."

Jackson Browne kendisini "60'lı yılların çocuğu" olarak tanımlıyor. Atom reaktörlerinin önündeki toplantılardan tutun, çeşitli protesto yürüyüşlerine dek birçok eyleme katılarak, çok şey öğrenmiş.

"Parçalarım da değiştiğim konuların bir dizinini yaparsanız, yeni hangi konuların en çok çarpmış olduğunu görürsünüz. Bu konuların, Güney Afrika'daki ırk ayrımcılığından, ABD'deki insan haklarına kadar geniş bir yelpazeyi içerdiğini belirtmeye gerek var mı, bilmem."

Bir gazetecinin "Şarkıların sözlerinden ötürü zarar gördüğün oldu mu?" sorusuna Browne'un cevabı ise şöyle oluyor. "Hayır, plaklarım iyi karşılanıyor. Başkalarının çalışmalarına göre daha az satılıyorsa bunun nedeni, daha az kimsenin bildiği konuları işliyor olmam-dır.

● Kıbrıs'lı öğrenciler Lefkoşa'nın sokaklarına döküldü:

"Okumak istiyoruz!"

Sözhan/ KIBRIS

Geçtiğimiz günlerde altı üniversite öğrencisi, Lefkoşa'nın ortasına çadır kurup "Açlık grevine" başladı. Öğrencilerin yüzlerce sokaklara döküldü. Kah Meclis önünde, kah Denk-

taş'ın sarayı civarında "Okumak istiyoruz", "Üniversitelere ticari mantığa hayır", "Paralı öğrenime soň" ve "Eğitimde fırsat eşitliğine hayır" diye haykırdılar. Kıbrıs Türk toplumunun demokrasi güçleri de bu genç öğrencilere destek olmuş, dayanışma göstermiştir.

Ne dersiz mi bunlar? Kimileri Türkiye'den, kimileri Filistin'den kimileri Pakistan'dan, Sudan'dan gelmiş bu öğrenciler. Tek amaçları KKTC yetkililerinin çarçabuk kurup, adını "Doğu Akdeniz Üniversitesi" diye ilan ettikleri bu "üniversite" de okumak, ülkelerine dönüp, "hayırlı" birer vatandaş olmak.

Ama ne gezer? Binbir vaatle çağırdıkları bu "üniversite"nin adı var kendisi yok. YÖK'ün de bulaştırıldığı bu "üniversite"nin doğru dürüst bir eğitim programı

yok. Öğrenciler astronomik rakamlarla ölçülen kiralık karşılığı, başlarını sokacak bir yer bulmak durumuyla karşı karşıya. Üniversitenin kantini birinci sınıf restaurant tarifesıyla öğrencilere sefille-ri oynatıyor. Üstüne üstlük öğrencilerden alınan harçlar da hem milyonlara dayanmış, hem de altı farklı standart uygulama başlamış.

Bu durumda öğrenciler ne yapsınlar? Önce üniversite yetkili kurumlarına başvurmuşlar. Olmamış. Kimse üniversitede sorun vardır diye görüşmeye yaklaşmamış. Öğrencileri başlarından savmışlar. Öğrenciler de "ya sabır" diyerek, bu kez KKTC Milli Eğitim Bakanlığı'na başvurmuşlar. Onlardan da aldıkları yanıt pek farklı olmamış. Bu durumda öğrenciler istisnasız tüm öğrenciler- "Ya devlet başa, ya kuzgun leşe" diyerek, açlık grevi dahil tüm yasal yol-

lara başvurmuşlar. Olay kısa sürede halka da mal olmuş, öğrencilere her taraftan destek ve dayanışma mesajları yağmış. Yürüyüşler, mitingler, üniversite yöneticilerine gönderilen toplu mektuplar, telefonlar derken...

Evet, şimdilik Doğu Akdeniz Üniversitesi öğrencileri, birinci raundu kazanmış durumdadır. Üniversite yöneticileri, öğrencilerle sorunları görüşmeyi kabul etmiş. Doğu Karadeniz Üniversitesi öğrencilerinden bi-

ri, bu aşamayı şöyle özetliyor: "Tüm öğrencilerin birlikte davranması ve demokratik güçlerin dayanışma göstergesi. İşte üniversite yetkililerini, sorunlarımıza eğilmeye zorlayan iki etken...

'UYUMLU GENÇLİĞİN YETİŞMESİ KÖTÜ BİR ŞEY'

Anadolu Üniversitesi Yunus Emre Kampüsü Rektörlük Konferans Salonu'nda, "Ailede Eğitim ve İletişim" adını taşıyan forum, 31 Mayıs günü Vakur Kayadar'ın yönetiminde yapıldı. Üniversiteden Prof. Dr. İnal Cem Aşkın, Doç. Dr. Murat Barkan ve Araştırma görevlisi Deniz Güler forum'a uzman olarak katıl-

dılar. Gençliğin sorunlarını dile getirmek için seçilmiş, İletişim Sanatlarından Serdar Sever, Basın Yayın'dan Elif Serten ve Deniz Akademisi'nden Özkan Vural adlı öğrenciler forumda, isteklerini belirttiler.

İlk olarak söz verilen Serdar Seven, ailede sağlıklı iletişimin kurulabilmesi için çocuklara söz hakkı tanınması ve fikirlerini özgürce

savunabilmesi için uygun bir ortam yaratılması gerektiğini söyledi. "Fakat bunun hiçte böyle olmadığını" vurgulayarak konuşmasını bitirdi. Daha sonra söz alan Elif Serten ise, üniversiteyi kazanana kadar hiç ailesinden ayrı kalmadığını, şu anda ayrı yaşamının onu yetiştirdiğini belirterek, "Kendisinin ailesiyle uyum içinde olduğunu, buna rağmen

arkadaşlarının aileleriyle ilişkilerinin kopuk olduğunu, bunu da genç kuşağın kendisini hür koşullar içinde ifade etmesini" bağladığını ifade etti. Deniz Akademisi öğrencisi Özkan Vural ise, ailesiyle iyi anlaştığını söyledi. Vural, genç kuşağın robotlaştığını, bunun da bu kuşağa özgürlük verilmesinin bir sonucu olduğunu, biraz da baskının gerektiğini

vurguladı.

Öğrencilerin bu yaklaşım-larından sonra forum'a uzman olarak katılan konuşmacılardan Deniz Güler söz aldı. Güler; "Anne didaktik tavrı içindedir. Bizim aile farklı ortamlarda yetişen bireylerden oluşuyor. Gözlemediğim kadarıyla gençlerin istedikleri olmayınca, bir iletişim kopukluğu doğuyor." dedi.

Doç. Dr. Murat Balkan ise gençliğin toplumun dinamik kesimi olduğunu belirttikten sonra konuşmasına şöyle devam etti; "Kuşak çatışması olması gerekir ve yerindedir. Aksi biçimde ilerleme kayıt edilemez. Gençlik kişiliğini bu çatışma içerisinde geliştirebilir. Tamamıyla uyumlu gençliğin yetişmesi kötü birşeydir.

Genç kalmış bir yürek:

Haziran'da Yağmurlar Dinmesin, Hiç Dinmesin

Cengiz YAYLALI

Ne güzeldir Haziran ayı. Güneş hergün daha sıcak, bütün sabahlar daha duru...

Bahar gençleşir, boy atar... Toprak çoktan uyanmıştır... Çiğnek uçarı seslerle yıkanmıştır yeryüzü. Cadelerden, sokaklardan, tarlalardan dalga dalga yayılan yaşı farklı, dili farklı genç seslerle...

Ne güzeldir Haziran ayı... Ama bu yıl geç geldi, geç ulaştı pencereye. Ayışığında, yapraklarına yıldızlar asılıymış gibi duran ıslak dallar, birbirini kovalayan damlalar eşlik ediyor bu yüzden sözcüklere. Sanki yıllar öncesini hatırlatmak ister gibi. Bir başka Haziran'ı...

Belki yine yağmur yağıyordu.

Belki bir parkta gördüğü "delikanlı"sını düşünüyor-du 3 Haziran günü:

Sevmek mükemmel iş delikanlım, sev bakalım!

Mademki kafanda yıldızlı bir gece var,

benden izin sana sev, sevebildiğin kadar."

diye seslendiği genç insanları...

Belki de söylemek istediği "en güzel söz"ü...

O, yani Nazım. "...merdiveni çıkarken, ansızın, bir ağaç gibi devrilirken..."

Bir Temmuz ayında gelmemiş miydi yanıbaşımıza? 1950 yılının Temmuz'unda. Yaşamı içinden, bir kez daha kuşatabilmek için. Onüç yıldır ayrı kaldığı "Yedi Tepeli Şehri"ni görebilmek için. Tıpkı "torunum" dediği küçük Nazım gibi. Bir Temmuz ayında...

Diğeri daha önce uçtu avludan. Giderken, koca bir hüznü aldı yanına. Şiiri bırakıp, hikaye ve roman yazmasında büyük yardımları olan "Usta"sının sesi "Yolun açık olsun evladım,

oğlum, kardeşim, meslektaşım" diye titrerken...

1940'ta, Bursa Cezaevi'nde başlamıştı dostlukları. Üçbuçuk yıl boyunca hep beraberdiler. Ama birgün "açıldı hapishane kapısının demir kanadı" ve Raşit (Orhan Kemal) "Usulca çıktı". Yıl 1943, Eylül ayı...

Dostlukları mektuplarla sürdü. Orhan Kemal, 1944 yılında doğan oğluna, "O koca adam... O büyük adam"ın ismini verdi.

Unutmaları olası mıydı birbirlerini?

"Prometenin çığlıklarını kabakıyum tütün gibi piposuna dolduran "adam, sen benim mavi gözlü arkadaşım

kabil değil unutmam seni.

Ömürleri boyunca dünyayı, yaşam damlalarıyla ıslatan bu iki insan hiç unutmadılar, unutulmadılar. Tıpkı havayı taze bir serinlik sararken, arkalarında yıldızlar bırakıp dinen şu yağmurlar gibi, onlarda bir Haziran ayında dinmemişler miydi? Nazım 3 Haziran 1963, Orhan Kemal 2 Haziran 1970'te parlıtlarını bırakıp gitmemiş miydi?

Gecede erimeyen, omuzbaşlarımızı biriktirdiğimiz yıldızları...

Kültür Servisi

Sizlere şarkı söyleyebilirim, evet, bunu yapabilirim.

Sizleri dürtmek için, hatırlatmak için, sizlere sevinç veya hüznü vermek ya da öfkeliendirmek için... Ve sizlere diyeceğim ki...

Yaşamı düşünün / Yaşamı herşeyin üstünde tutun / Toprakta da / Yasalardan da / Kardan da / Verilmiş sözlerden de / Herşeyden üstün tutun yaşamı."

Joan Baez böyle diyor "And A Voice To Sing With (Ve Şarkı Söyleyecek Bir Ses)"te. Ülkemizde "Yürekte Kopup Gelen Ses" adıyla yayımlanan kitapta Baez çocukluğundan başlayarak yaşadığı olayları, sevdiği insanları anlatıyor.

Sanatçı 1965'te kaleme aldığı "Gündoğumu"ndan sonra bu ikinci otobiyografisinde, bildiğimiz Joan Baez görüntüsüne, duyarlı bir dille anlatığı yeni görüntüler, bilinmeyen yönler ekliyor: "Güneye ilk kez 1961 yılında gitmişim. Farkına varabildiğim, konserlerimde hiç zenci bulunmayışı ve gelmeye kalksalar bile içeri sokulmayacakları gerçeği idi. Ertesi yaz kontratımı, dinleyiciler arasında siyahlar olmazsa sahneye çıkmayacağım maddesini koydurttum."

Yaşamı boyunca barışı savunan, savaş karşıtı göste-

ri ve yürüyüşlerde ön saflarda yer alan, şarkı söyleyen Baez, 1964 yılında Amerika'nın Vietnam politikasını protesto etmek için ve ödeyeceği paranın savaşta kullanılacağı gerekçesiyle vergisini ödemez. "Söylemek istediğim şudur: Savaşa inanmıyorum. Savaş için kullanılan silahlara da..."

Joan Baez söylediği özgürlük baladlarıyla, protestocu kimliğiyle 68 hareketinin simgelerinden birisi olur. Kendisini, sahnede bağdaş kurmuş, gitarı kucağında, uzun, siyah saçlarını gitarına eğmiş şarkı söylerken görüntüleyen posterler binlerce gencin duvarlarını süsler.

1965'te "Şiddete Karşı Yardım Merkezi"ni kurar: "Şiddete karşı oldum

hep. Yıllar geçtikçe aşırı sağ ve solun ideolojilerine; neden oldukları ve olmakta devam ettikleri adılara daha derinden öfke ve üzüntü duyar oldum..."

50'den fazla long-play, kitaplar ve verdiği yüzlerce konserden sağladığı gelirle edindiği servetinin büyük bölümünü yardım derneklerine bağışlar, göçmenlere, açlara, çocuklara yardım amacıyla kullanır. Servetini şu biçimde dinletiyor Joan Baez: "...serüvenlerden, dostlardan ve küçük mutluluklardan oluşan bir servet."

Altmışlı yılların genci Joan Baez seksenli yılların gençleri için yaptığı "Children of the Righties" isimli parçasında bugünün gençlerini tanımlıyor:

"Biz seksenlerin çocuklarıyız ve büyüdük Nilüferler kadar yumuşak, kayalar kadar sertiz Masumiyetimizin çağı
Şu bahçenin bir yerinde...
Altmışların müziğini severiz
Bizce o dönem nefis bir şey olmalı
Rolling Stones, Beatles, Doors,
Flower Children, Woodstock ve de savaş
Kirlili skandallar, örtbaslar ve daha neler neler
Ahh, ama bizi kandırmak zorlaşıyor,
Dylan İsa'nın yanına gittiye gitti
Jimi Hendrix hala çalışıyor
Janis Joplin'in The Rose olduğunu biliyoruz
Bu işler böyledir, onu da biliyoruz
Hayat kollarına ne yığarsa yığsın
Telaşa kapılmayız...
Biz seksenlerin çocuklarıyız..."

Duyunuz

Rock'çılar, rockseverler, ROCK MÜZİK konulu bir araştırma yapmak niyetindeyiz. Tatil döneminde çalışmayı tamamlayıp yeni öğrenim döneminde yazı dizisi olarak yayınlayacağız. bu dizinin, okurlarla ortak yapılarak çalışmaların ilki olabileceğini düşünüyoruz. Dileyen her okurumuz, mektupla ya da şahsen gazetemize başvurarak bu çalışmaya katılabilir, en azından görüş ve önerilerini iletebilir.

Gelin, birlikte öğrenelim... Birlikte üretelim...

Söz hakkı

● Prof. Bauer ile gazetemizde sohbet ettik;

"ONARIM NEDENİYLE KAPALIYIZ"

İstihbarat Servisi

O gün büromuz her zamankinden farklı bir görünüm içerisindeydi. O sırada gazetede bulunan hemen tüm yönetici ve çalışanlarımız, birkaç öğrenci arkadaş, iki çevirmen beklenen konuyu karşılamaya hazırlanıyordu. Derken Prof. Bauer kapıda görüldü. Şaşırmıştık çünkü bu uzun boylu, sarışın adam alışılmış profesör tipine hiç benzemiyordu. Kendisi de giyimi gibi gösterişsiz, davranışları sadeydi.

Prof. Bauer'ın bu alçakgönüllü davranış biçimiyle, sekizinci sayımızda geniş bir özeti verdiğimiz konferansın bitiminde yanına gittiğimizde de karşılaşmıştık. Söyleşi ricamızı heyecan ve coşku ile kabul etmiş, hemen ertesi güne randevu vermişti.

Ve işte o gün hıncının doldurduğumuz odanın bir köşesinden, bir yandan kendisi için hazırlanan neskefeyi reddedip aldığı çayını yudumlarken, bir yandan da bolca dağıttığı gülücükler arasından, Sözhakkı'na ilişkin sorular yöneltiyordu bize.

Türkiye'yi dışarıya yansıyan görüntüsüyle tanıyan bir insana ülkemizi anlatmak zordu. Gazetemizin eski sayılarını önüne koyduk Prof. Bauer'ın; dilediği başlıkları Almanca'ya çevirtti, bir süre düşündü, sonra doğruldu. "Tamam, anladım. Şimdi sizin sorularınıza geçebiliriz." dedi gülümseyerek.

Soru yağmuruna tuttuk Prof. Bauer'ı; sonunda bu söyleşi ortaya çıktı:

S.H.: 88 Noel öğrenci eylemlerini, öğrencilerin düşüncelerini, taleplerini iletibilir misiniz bize?

Herr Bauer:

88 Noel'inde sınıfların kalabalık oluşu ve harçların artırılmasına karşı öğrenci protestoları başladı. Berlin ve Frankfurt üniversitelerinden sonra, bu istemler artık tüm ülkede ortak sorun ve talep haline geldi. Biz öğretim üyeleri baştan beri bu duruma işaret ediyorduk. Ama etkili olamıyorduk. Öğrencilerin boykotu ile, bu konu, sorun haline geldi. Öğrencilerin önemli bölümü katıldı. İhtiyaçtan doğan bir protesto idi. Öğrenciler içinde şu düşünceler hakimdi: **Bizim sistemden istediğimiz birşey yok. Sistem bize vermesi gerekenleri vermek zorundadır. Bizler, devletin yetiştirdiği inekler olmak istemiyoruz. Bu dünyayı zehirleyen kimya-**

den sonra, bu istemler artık tüm ülkede ortak sorun ve talep haline geldi. Biz öğretim üyeleri baştan beri bu duruma işaret ediyorduk. Ama etkili olamıyorduk. Öğrencilerin boykotu ile, bu konu, sorun haline geldi. Öğrencilerin önemli bölümü katıldı. İhtiyaçtan doğan bir protesto idi. Öğrenciler içinde şu düşünceler hakimdi: **Bizim sistemden istediğimiz birşey yok. Sistem bize vermesi gerekenleri vermek zorundadır. Bizler, devletin yetiştirdiği inekler olmak istemiyoruz. Bu dünyayı zehirleyen kimya-**

gerin yerine zehirlenen dünyayı temizleyecek başka bilim adamlarından öğrencilerde olmak istemiyoruz. İşini doğru olarak yapan insanlar olarak yetiştilmek istiyoruz. Şu anki eğitim ortamında değil, toplumun gerçek ihtiyaçlarına yanıt verecek insanları yetiştirecek bir eğitim ortamında olmak istiyoruz...

Noel boykotlarında öğrenciler yaratıcı yetenekleriyle de örnektiler. Öğrenci direnişinin 3. günü, Berlin Üniversitesi'nin ana binasına büyük bir pankart astılar: **"ONARIM NEDENİYLE KAPALIYIZ"**. Her şeye, kollarını sıvayıp kendileri koşuyorlar. Çok somut eylem anlayışları var. Eğer biz bugün, bu işi ele almazsak, kimse ele almaz ve isteklerimiz asla gerçekleşmez düşünce-sindeler.

S.H.: Öğrencilerin kendi problemleri dışındaki toplumsal problemlere ilgisi var mı, varsa bu sorunu nasıl ele alıyorlar?

Herr Bauer: Bizde öğrenciler öylesi bir bilinç düzeyine geldi ki kendi dışlarındaki sorunları da görmeye başladılar. 20 yıl önce. Bu sorunlara öğrenciler daha değişik eğiliyorlardı. 68'de, kapitalizmde sorunlar nerede başlıyor, bunlara nasıl karşı koyarız, düşüncesi hakimdi. Bugün ise daha farklı. Barış, çevre, insan hakları gibi sorunları, bir öğrenci olarak, böylesi bir zeminde, kendi problemleri olarak görüyorlar. Şöyle düşünüyorlar: eğer etrafımızda problemler varsa, problemler zaten bize yansiyacaktır. Bunları, üniversitemizin içindedir konusabiliriz. Çevremizdeki olayları, öğrenciler olarak, kendi aramızda analiz eder ve bu çerçevede hareketlenirsek, çevremize daha çok yardım etmiş oluruz.

S.H. Öğrenci hareketinde politik gurupların yeri ve rolü üzerine neler söyleyebilirsiniz?

Herr Bauer: 68'de politik guruplar etkiliydi. Zamanla öğrenci gençliğin nabzını kaybettiler, bir tür uyuya kaldılar. Politik guruplar artık belli problemlerin ilk gündeme getiricisi olamıyor. Problemlerin etrafında, öğrenci kimlikli bir biraradalık var. Politik guruplar eylemler sırasında, kendi politik kimlikleriyle değil, bir öğrenci olarak yer alıyorlar.

Herr Bauer: 68'de politik guruplar etkiliydi. Zamanla öğrenci gençliğin nabzını kaybettiler, bir tür uyuya kaldılar. Politik guruplar artık belli problemlerin ilk gündeme getiricisi olamıyor. Problemlerin etrafında, öğrenci kimlikli bir biraradalık var. Politik guruplar eylemler sırasında, kendi politik kimlikleriyle değil, bir öğrenci olarak yer alıyorlar.

'Sen de katıl coşkuya'

Genç bir grup, genç işi bir müzik ve binlerce genç izleyici... Hüzünden sevince kolayca geçiveren genç yürekler... Umut, aşk, öfke ve hiç bitmeyen coşku... Yeni Türkü'nün 3 Haziran akşamı Açık Hava 'da verdiği konserde tüm bunlara rastlanıyordu...

Konser süresince mumlar, kibritler yakıldı, çakmaklar çakıldı, gazete kağıtları tutuşturuldu. Ve Açık Hava üç saat boyunca tüm yalnızlığını unutarak gençliğin ateşiyle aydınlandı, deli dolu bir müzikle adeta kıpırdadı, coşkuya katıldı.

Konser bittiğinde, hoş bir seda kalmıştı kulaklarda: **"Yeni hayaller için vakit geç sanma.."**

ÇIPLAK PROTESTO

Kredi ve Yurtlar Kurumu Yunus Emre Erkek Öğrenci Yurdu'nda öğrenciler, banyoda sıcak suların akmamasını protesto etmek amacıyla çıplak olarak, üzerlerinde sabunla birlikte yurdun önüne çıktılar.

28 Mayıs'ta meydana gelen protesto eyleminde, öğrenciler banyo görevlisinin bulunduğu binaya giderek, sıcak suların akmasını istediler. Güçlkle yatıştırılan öğrenciler, sıcak su sorununun derhal çözülmesi için yetkililerden beklentilerini söylediler.

Öğrencilerden Çin'e destek!

ÇİN HALK CUMHURİYETİ'nde öğrencilerin özgürlük ve demokrasi için yürüttükleri barışçı hareketlerin kan ve şiddetle bastırılmasını ve kitlesel tutuklanmaları kınıyoruz.

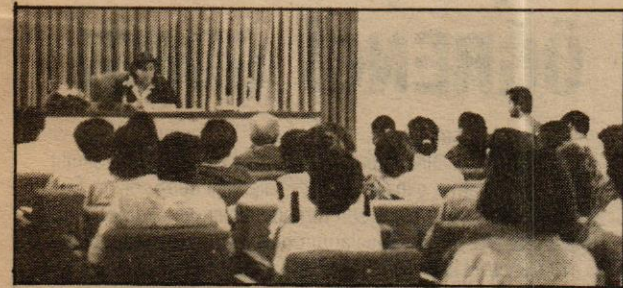
Bu içerikteki "imza günü" YABIN (Sağında), SAAT: 11⁰⁰ - 13⁰⁰ arasında İKTİSAT FAKÜLTESİ önünde imzaya açıp, ÜNİVERSİTE POSTANESİNDEN "ÇİN BÜYÜKELÇİ-LİĞİ"ne postalayacağız.

İ.Ü. öğrencileri

Çin Halk Cumhuriyeti'nde öğrencilerin demokrasi için yürüttükleri hareketin şiddet yoluyla bastırılmaya çalışılması ve 1400 öğrencinin öldürülmesi olayını protesto etmek için 13 Haziran günü İstanbul Üniversitesi'nden bir grup öğrenci yüzü aşkın imza toplayan Çin Halk Cumhuriyeti Büyükelçiliği'ne postalandılar.

İstanbul Üniversitesi'ne ana bina içinde yaklaşık ikibuçuk saat imza toplayıp daha sonra toplu halde Üniversite P.T.T.'sine gelen öğrenciler burada kısa bir açıklama yaptılar. Açıklamada "Çin Halk Cumhuriyeti'nde öğrencilerin demokrasi için yürüttükleri barışçı hareketin kan ve şiddet yoluyla bastırılma çabalarını şiddetle kınıyoruz. Ülkemizde de öğrencilere yapılan baskıları kınıyoruz" dediler ve daha sonra öğrenciler sakin bir şekilde dağıtıldılar.

● "Gençlik Sorunları" konulu konferansta 'DERNEK İSTEMEYE HAKKIMIZ VARMI?'

Anadolu Üniversitesi'nde "Gençlik sorunları" konulu konferans düzenlendi. 6 Haziran'da Rektörlük Konferans Salonu'nda düzenlenen konferansta öğrenci Ebru Acar konuşmacı olarak yer aldı. Konferans kalabalık bir öğrenci kitlesi tarafından ilgiyle

le izlendi.

Konuşmasına gençliğin tanımıyla başlayan Ebru Acar, daha sonra, gençliğin sosyal ve psikolojik özelliklerine ve sorunlarına değindi.

• **Gençlik dönemi hayranlıkların ve tutkuların bol olduğu bir dönemdir. Gençler bir yandan ana-**

baba etkisinden sıyrılırken, öte yandan kendilerine yeni örnekler yaratırlar.

Ebru Acar konuşmasına, "Ben gençliğin sorunlarının yalnızca bir bölümüne değindim. Gençliğin sorunlarını sayıp dökmeye günler yetmez. Konferansımızın ikinci bölümünde karşılıklı sohbetle konuyu birat daha irdelemeye çalışacağım." diyerek konuşmasına son verdi.

Konferansın ikinci bölümünde salondaki dinleyici öğrenciler söz alarak görüşlerini ve sorunlarını dile getirdiler. Bir öğrenci, Öğrenci Derneklerinin karşılaştıkları sorunlara değinerek,

"Siz sadece gençliğin psikolojik sorunlarına değindiniz. Oysa ki, Türkiye'li gençliğin psikolojik sorunları dışında birçok sorunu daha var. Öğrenci gençlik, derneklerini özgürce kuramadan, sorunlarını çözemez." dedi.

Ebru Acar'ın "Öğrenci derneklerinde, öğrencilerin sorunlarından başka konularla ilgileniyor. Bir takım güçler derneklere tanınan olanakları suistimal etmek istiyor. Bu durumda bizim dernek istemeye hakkımız var mı?" sorusuna, öğrenciler güldüler. Salondan, "Var tabii, olmaz olur mu?" biçiminde yanıtlar geldi.

Diyarbakır'da öğrenci yürüyüşlerine halk destek verdi

'Vurun, coplarla öldürün'

Söz hakkı/DİYARBAKIR

Diyarbakır'da Mayıs ayının son günlerinde öğrenciler ilginç olaylar yaşadı.

Ziya Gökalp Erkek Öğrenci Yurdu ve Mehmet Akif Ersoy Kız Öğrenci Yurtları'nda, yurtla ilgili sorunların çözümüne idarenin kayıtsız kalması sonucu öğrenciler, 22-24 Mayıs tarihleri arasında yemek boykotuna başladılar. Bu durum karşısında idarenin kayıtsızlıkla değil, baskıyla cevap vermesini; öğrenciler bir oturma eylemiyle protesto etmek isterken, bu kez de polislin müdahalesi ile karşılaştı. 25 Mayıs tarihlerinde ger-

çekleşen bu olayda öğrenciler polis tarafından dövülürken, 10 kadar öğrenci de gözaltına alındı. Bir gün sonra okuldan ve evlerinden alınan öğrencilerle gözaltına alınanların sayısı 14'e yükseldi.

27 Mayıs tarihinde öğrenciler merkez PTT'sinde İnsan Hakları Derneği'ne kadar "Arkadaşlarımızın serbest bırakılsın", "Polis dışarı! Üniversiteler bizimdir", "Yaşasın haklı mücadelemiz" ve "Baskınlar bizi yıldıramaz" sloganlarını atarak yürüyüşe geçtiler. Öğrencilerin bu yürüyüşüne, halk büyük destek verirken, polis siyasi şube amirinin

"Vurun, coplarla öldürün" sözlerinden cesaret alarak cop ve dayakla yürüyüş yapan 300 kadar öğrencinin üstüne saldırdı. Olayda birçok öğrenci yaralanırken, 10 kadar öğrenci de gözaltına alındı. Birkaç gün sonra öğrencilerin bir kısmı serbest bırakılırken, bir kısmı da "Polise mukavemet" suçundan tutuklandı.

2 Haziran tarihinde her şey yatışmış gibi görünürken, polis tarafından tutuklanarak cezaevine konulan Eğitim Fakültesi'nde iki öğrenci, jandarma ve sivil polislerin eşliğinde sinava getirildi. Bu iki öğrenci için jandarma ve sivil polis

eşliğinde okula getirmeleri, öğrenciler tarafından tepkilerle karşılandı. Aynı gün bir öğrenci de sınavdan çıktığı anda, bölüm koridorunda sivil polisler tarafından gözaltına alındı. Acaba polislin okulun sınıflarına girip, öğrenci götürmesine Dekanlık izin vermiş miydi? Aynı gün yaşanan bir başka ilginç olayda, içerde tutuklu bulunan öğrencilerden 4'ü dışarda diğerlerinin serbest bırakılmasıydı.

Diyarbakır'da öğrencilerin insancıl isteklerine polislin verdiği bu sert yanıtta gösteriyor ki, sorunların çözümü için idari sorumlularla değil, polisle görüşmek gerekiyor.

'İLET' İletişim Kulübü Derneği Kuruldu.

Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi'nde çoğunluğunun İletişim Sanatları 1 nci sınıf öğrencilerinin oluşturduğu, 16 kurucu üyesi bulunan İLET Kulübü Derneği 18 Mayıs'da kuruldu.

Merkezi Eskişehir'in içerisinde bulunan kulübün amaçlarının başında; öğrencilerin gördükleri kuramsal bilgilerin pratiğe dönüştürülmesi, öğrenciler arası iletişimin güçlendirilmesi geliyor.

Rektörlük ve Dekanlık'ın desteği ile çalışmalarına başlayan İLET'in programları arasında, konferanslar, uzmanlarla öğrencileri karşı karşıya getiren forumlar, çeşitli şenlikler ve yarışmalar organize etmek bulunuyor.

Ajanlığa Bir-Ki

Anadolu Üniversitesi İktisadi İdari Bilimler Fakültesi öğrencilerinden Süleyman Ceylan, 5 Haziran Pazartesi günü İnsan Hakları Derneği Eskişehir Şubesi'nde yaptığı açıklamalarda, kendisine ajanlık teklifi yapıldığını söyledi.

Süleyman Ceylan, polislin bu davranışının insanlık onuruna, kişiliğine aykırı bulunduğunu, diğer öğrenci arkadaşlarına örnek olması açısından bu açıklamayı yapma gereği duyduğunu belirtti. Maddi olanaksızlıklar içinde bulunduğunu söyleyen Ceylan, "bundan yararlanmaya kalkışan polisi, bu tutumundan dolayı kınıyorum." dedi. Bundan sonra polisten gelecek baskılara karşı, büyüklerinden duyarlı olmalarını isteyen Ceylan, 'ajanlık' karşılığında polislin kendisine şu olanakla-

rı sağlayacağını belirtti: Ekonomik rahatlık, sağlık açısından güvenlik, sınıf geçme ve iş bulma imkanı.

Son günlerde polis tarafından sık sık rahatsız edildiğini belirten Ceylan, son olarak polislin Madımak Pastanesi'nin arkasındaki Esnaflar Kiraathanesi'nde randevu verdiğini öne sür-

DİYARBAKIR'DA "TOROS CANAVARI"

Diyarbakır'da gelişen tiyatroya etkinliklerinin yeni bir halkasını, Aziz Nesin'in bir eserinden uyarlanan, DAST'ın sahneye koyduğu "TOROS CANAVARI" oluşturdu. 6 Haziran tarihinde sahneye konan "TOROS CANAVARI" oyunu, geçen sene aynı tarihte, bir kez daha tekrarlanmıştır.

Oyun, Kültür Sarayı Tiyatro Salonu'nda tüm güçlüklerle rağmen başarı ile sergilendi. DAST (Dicle A-

yatro etkinliklerinin yeni bir halkasını, Aziz Nesin'in bir eserinden uyarlanan, DAST'ın sahneye koyduğu "TOROS CANAVARI" oluşturdu. 6 Haziran tarihinde sahneye konan "TOROS CANAVARI" oyunu, geçen sene aynı tarihte, bir kez daha tekrarlanmıştır.

Oyun, Kültür Sarayı Tiyatro Salonu'nda tüm güçlüklerle rağmen başarı ile sergilendi. DAST (Dicle A-

yatro etkinliklerinin yeni bir halkasını, Aziz Nesin'in bir eserinden uyarlanan, DAST'ın sahneye koyduğu "TOROS CANAVARI" oluşturdu. 6 Haziran tarihinde sahneye konan "TOROS CANAVARI" oyunu, geçen sene aynı tarihte, bir kez daha tekrarlanmıştır.

Oyun, Kültür Sarayı Tiyatro Salonu'nda tüm güçlüklerle rağmen başarı ile sergilendi. DAST (Dicle A-

yatro etkinliklerinin yeni bir halkasını, Aziz Nesin'in bir eserinden uyarlanan, DAST'ın sahneye koyduğu "TOROS CANAVARI" oluşturdu. 6 Haziran tarihinde sahneye konan "TOROS CANAVARI" oyunu, geçen sene aynı tarihte, bir kez daha tekrarlanmıştır.

SIRA VAPUR TÜRKÜCÜLERİNE GELDİ!..

● Gözaltına al, bırak. Maksat onunda bir fişi olsun...

Zühayir KİMYONOK

İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi öğrencileri, 3 Haziran Cumartesi günü Büyükkada'ya gezi düzenledi. Gezi dönüşü 16 öğrenci hiçbir gerekçe gösterilmeksizin gözaltına alındı.

Konuyla ilgili olarak İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi'nde basın açıklaması yapıldı. Öğrenci Derneği'nce yapılan basın açıklamasında, şu görüşlere yer verildi:

"Biz her gezide olduğu gibi gezmek, görmek ve eğlenmek istedik. Öğrenciler arasında tanışma, kaynaşma ve dayanışmayı amaçladık. büyükkada'ya şarkılar, türküler söyleyerek, halay çekerek gittik. Orada da gezi kapsamında olan eğlence programımızı herkesin hoşnutluğu içerisinde gerçekleştirdik. Gezimizi güzel bir şekilde yapmış olmanın verdiği sevinç ve coşkuyla türküler söylüyor, kendi aramızda bulduğumuz yerde halay çekiyorduk. Vapurda bu-

lunan bir grup liseli ve halkta bize katıldı. Kadıköy İskelesi'ne yaklaştığımızda, polislin giriş ve çıkışları tuttuğunu gözledik.

Daha sonra altısı Orman Fakültesi, 3'ü diğer fakültelerden arkadaşlar ve yedisi de vapurda bulunan öğrencilerden olmak üzere toplam onaltı kişi gözaltına alındı. Böylece öğrenci gençlik üzerindeki baskılara bir yenisi daha eklediler. İ.Ü. Orman Fakültesi Öğrenci Derneği olarak Demokrat bası-

nı, demokrat kurum ve kuruluşları, kişileri, bu antidemokratik keyfi uygulama ve gerekçesiz gözaltı karşısında duyarlı olmaya çağırıyoruz."

Dekan Yardımcısı Nevzat Özyuvacı, gazetemize yaptığı açıklamada "Henüz bilgi sahibi değiliz. Bu nedenle herhangi bir şey söyleyemeyeceğim. Ancak Siyasi Şubeyi arayıp gelişmeleri size bildireceğim." dedi.

Görüşmemizden sonra Dekan Yardımcısı Nevzat

Özyuvacı, Siyasi Şubeden, öğrencilerin vapurda 1 Mayıs'la ilgili olarak slogan atıkları gerekçesiyle gözaltına alındıklarını öğrendiğini belirtti.

Gezinin programını önceden dekanlığa bildirildiği halde, Sayın Dekanın kendi öğrencilerini-Siyasi şubenin açıklamasını yeterli mi yeterli mi olduğunu merak edip!.. arayıp aramadığını bilmiyoruz. Ama, gözaltına alınan öğrencilerin, Cumartesi günü Kadıköy İskelesi'nden Merkez Karakolu'na, oradan da 1. Şubeye götürüldüklerini, 6 Haziran Salı günü ise suçsuz bulunup serbest bırakıldıklarını öğrendik.

Ama bizim merak ettiğimiz, gözaltına alınan öğrencilerin şubede "Vapur Türkücüsü" diye mi fişlendiği? Sıra türkücülere de geldiğine göre, bu kadar öğrenciyi fişleyip ne yapacaklar? Hem yazık değil mi 1.Şube'deki memurlara? O kadar öğrencinin kaydını yaparken yoruluyorlardı her halde?!

TAŞKIŞLA'DA BİR ÖĞRENCİ ODASI

"Taşkişla boşaltılıyor", "Otel oluyor", "taşınıyor"la iki yıldır çalkalanan ortalık öğrencilerin Taşkişla içerisinde yaşanılır mekanlar yaratma çabalarını pek etkilemiş benzemiyor. Çünkü öğrenciler, okul içinde son hızla bir dinlenme-okuma-sohbet odası oluşturuyorlar. Hocalarının odasından aldıkları koltukları, 123'e yerleştirmişler (Çünkü hocalara Kelebek Mobilya'dan bir takım koltuk hediye edilmiş)

Tabureler, sehpa, çiçekler, elinde gitarlı öğrenciler ile kantinin yakınındaki 123 no'lu oda hocaların da ziyaretine açık. Yakın zamanda yerleri döşemeyi düşünen öğrenciler, bu çalışmayı başlattıklarında birkaç kişi olduklarını, ancak zamanla tanışmadıkları birçok insanın da destek verdiklerini belirttiler. Taşkişla'da bütün odaların bir numarası var öğrencilerin bu çalışmayı yaptıkları yerde kapı numarası ile anılıyor: 123.

123'te öğrenciler bir dizi etkinlik sergilemişler. İTÜ Kültür ve Sanat Komisyonu'na iki temsilci ile katılan öğrenciler 24 Mayıs 30 Mayıs tarihleri arasında söyleşiler ve dinletiler düzenlediler.

Çin Halk Cumhuriyeti'nde

FIRTINA - ŞİMDİLİK- DİNDİ

İnceleme-Araştırma Servisi

Çin'de, yaklaşık iki ay önce başlayan öğrenci eylemleri ordu gücüyle bastırılmasının ardından ülkede siyasi durum yatışmış görünüyor. Gösteri ve çatışmaların sona ermesiyle birlikte başlatılan kitlesel tutuklamalarda pek çok aydın ve öğrencinin gözaltına alındığı ve tutuklandığı bildiriliyor.

Çin'de iki ay süren fırtına, Nisan ayının ortalarında başlamıştı.

1987 yılında ülkeyi saran öğrenci gösterileri o dönemin Çin Komünist Partisi Genel Sekreteri Hu Yaobang'ın görevden alınmasına neden olmuştu. İki yıl önce düzenledikleri gösterilerle Hu'yu koltuğundan eden öğrenciler, bu kez Hu'nun cenaze töreninin ardından ayaklandılar.

Öğrenci eylemleri ay sonuna kadar yürüyüş, boykot, oturma eylemi biçimlerinde ve giderek genişleyerek sürdü. Başta işçiler olmak üzere, toplumun diğer kesimleri de öğrenci eylemlerini desteklemeye başladılar. 27 Nisan günü Pekin'de düzenlenen 50.000 kişilik yürüyüşün ardından, hükümet öğrencilerle görüşme masasına oturmayı kabul ettiğini açıkladı.

Görüşme 30 Nisan'da, resmi öğrenci derneklerinden 45 öğrenci ile hükümet yetkilileri arasında gerçekleştirildi. Toplantıya davet edilmeyen Bağımsız Öğrenci Birliği liderleri toplantıyı protesto ettiler. Görüşmeler uyuşmazlıkla sonuçlandı çünkü hükümet öğrencilerin görüşme önkoşulu olan, hükümetin bağımsız öğrenci derneklerini tanıması istemini kabul etmedi.

11 günlük bir durgunluk döneminin ardından öğrenci olayları, 1800 öğrencinin Tien An Men meydanında, "özgürlük için açlık grevi"ne başlamalarıyla ivme kazandı. Öğrencilerin 18 Mayıs'ta gerçekleşecek Deng-Gorbaçov zirvesine hazırlan-dıkları söylenebilir. Hükümet yeniden görüşmek istedi, ancak öğrenciler bu kez de görüşmenin televizyondan naklen yayınlanması isteminde bulundular. Bu istem de reddedildi, gösteriler sürdü. Zirvenin gerçekleşeceği gün, Sovyetler Birliği lideri Gorbaçov'u getiren uçak havaalanına inerken yüzbinlerce öğrenci karşılama töreninin yapılacağı Tien An Men meydanında işgali sürdürüyorlardı. Göstericiler yaptıkları açıklamada, "Büyük bir reformcu olan Gorbaçov'u, insanlık adına, bizim sorunlarımızı dile getirmeye çağırıyoruz." dediler.

Gorbaçov öğrencilere 18 Mayıs günü düzenlediği basın toplantısında yanıt verdi. Çin'li öğrencilerle görüştüğünü belirten Sovyet lideri, öğrencilerin savundukları görüşleri desteklediğini açıkladı. Aynı gün, yaklaşık on kentte devam eden gösterilerin sona ermesi halinde kimsenin cezalandırılmaya-

cağını açıklayan ÇKP lideri Zao Ziyang'ın konuşmasından birkaç saat sonra alanı bu kez 1.000.000 insan doldurdu. Açlık grevinin altıncı gününde öğrenciler bu davranışlarıyla sanki yönetimi 'takmadıklarını' söylemek istiyorlardı.

19 Mayıs, Çin'deki gösteriler için bir dönüm noktası oldu. Hükümet bir aydır süren öğrenci eylemlerine son vermek için ordu birliklerini Tien An Men'e yolladı, Pekin'de devrimden bu yana ilk kez sıkıyönetim ilan edildi. Öğrenci gösterilerine o güne kadar silahlı polis bile yollamayan, müdahale etmeyen hükümet sertleşiyordu. Sıkıyönetim ilanına tepki duyan halk yollarda barikatlar kurmaya başladı, alana akmayı sürdürdü ve öğrencilerle askerler arasında tampon bölge oluşturdu. Bu arada çıkan çatışmalarda 45 gösterici yaralandı.

Ordu birlikleri barikatları aşip alana girebilmeleri için yedi gün geçmesi gereke-

cekti. Yer yer çıkan çatışmalarda askerler geri püskürtüldüler. Ordu kararsız görünüyordu. Ordu üst düzey subaylarından yaklaşık yüz tanesinin imzaladığı açık mektupta ordunun halkla çatışmaya girmek istemediği belirtiliyordu. Bir süredir ortaklık görünmeyen Zao Ziyang'ın görevden alındığı açıklandı.

27 Mayıs günü, Tien An Men alanında işgali sürdüren öğrenciler sağlık, gıda vb. sorunlar nedeniyle işgale son verdiklerini, ancak mücadeleyi sürdüreceklerini açıklayıp alanı boşalttılar. Alandaki yüzbinlerce öğrenciden geriye yalnızca 2000 kişi kalmıştı.

3 Haziran günü, altı haftadır devam eden gösterilere güvenlik güçleri ilk kez müdahale ettiler: Askerler, otomatik silahlarla alanı dolduran 60.000 göstericiye ateş açtılar, otuzdan fazla insan öldü. İlk kurşunun diğerleri izledi; dördüncü günün sonunda, çeşitli olay ve çatış-

malarda öldürülenlerin sayısı 1400'e ulaşmış, onbinlerce gösterici yaralanmıştı.

Askerler çoğunlukla otomatik silahlar, gaz bombaları ve tanklarla göstericiler üzerine yürürken, öğrenciler de parke taşları, yangın bombaları ve sopalarla onlara karşılık veriyorlardı. Ordu birliklerinin göstericileri dağıtmaktan çok yoketmek amacının güttüklerinin anlaşılma-

sından sonra Çin hükümeti hemen tüm dünyadan tepki aldı. Diğer kentlerdeki öğrenciler de katliamı kınadılar. Bu arada, Şangay'da tren rayına yatarak kırımı protesto etmek isteyen öğrencilerin üzerinden tren geçmesi sonucu yedi öğrenci öldü, onu aşkın gösterici de yaralandı.

O günden sonra Çin'den gelen haberler kitlesel tutuklamalara ve halktan insanların askerleri dövmelerine, linç olaylarına, askeri araçların ateşe verilmesine ilişkin oldu. Yoğun tutuklamalar hâlâ sürüyor. Bu arada ÇKP, 47 milyon üyesine hitaben yaptığı açıklamada, gösterilere katılan tüm üyelerin partiden ihraç edileceklerini bildirdi.

İki ordu karşı karşıya geldi Çin'de... Bir tarafta özgürlük ve demokrasi için savaşan silahsız yüzbinlerce insan, öbür tarafta, öğrencileri 'serseri' 'karşı-devrimci' biçiminde niteleyen Çin hükümetinin göstericilerin üzerlerine saldırttığı, otomatik silahlarla, tanklarla donanmış askerler... Savaş demokrasi ordusu yitirmiş görünüyor... Elbette, şimdilik...

GEÇ GELEN 68

Tamer BARAN

"K"omünist Partisi'nin bir derse ihtiyacı vardır. Öğrencilerin ve işçilerin sokağa dökülmesini, siz yoldaşlar iyi bir şey olarak görmelisiniz." ... 1956 yılında Çin Komünist Partisi Merkez Komitesi toplantısında böyle konuşmuş Çin'in lideri Mao Zedung... Ve otuzüç yıl sonra, öğrenciler, halkın da katılımıyla ÇKP'ye yeni bir ders veriyorlar.

Öğrencilerin temel sorunları 'demokrasizlik'. Bağımsız öğrenci derneklerinin tanınmasını, basın özgürlüğünün sağlanmasını istiyorlar. 10 yıldır süren 'liberal' ekonomi politikalarının yol açtığı pahalılık, işsizlik ve yolsuzluklara karşı çıkıyorlar.

Bugün, demokrasi isteyen, özgürlük için mücadele eden öğrencilerin, "Ya demokrasi, ya ölüm" sloganıyla alanları doldurmasına şaşmamak gerek. Çünkü öğrenciler ülkelerinin tarihinde her dönem siyasal hareketlere öncülük görevini üstlenmişler. 1919 yılında komünist hareketin kurulmasında önemli rol oynayan öğrenciler, Mao'nun Kültür Devrimi sırasında da etkili oldular. 1976 yılında düzenledikleri gösterilerle yönetimin değişmesini ve Deng Siao-ping'in yönetime getirilmesini de öğrenciler sağlamışlardı.

Ne yazık ki bugün, 1976'da gençlerin desteğiyle yönetime gelen Deng ekibi, "Deng İstifa" sloganlarıyla yürüten öğrencilerin üstüne askeri birlikleri yolluyor, vahşi bir katliam gerçekleştiriyor ve Tien An Men Meydanı kanla yıkıyor.

1968 Kültür Devrimi sırasında üniversitelerin kapatıldığı Çin, 21 yıl sonra yaşayabiliyor 68'i. Demokrasi ve özgürlük talepleri, bir daha sökülüp atılamayacak denli kitlelere mal olmuş artık.

İlk kurşunu yönetim sıkı, ilk kanı onlar döktüler. O nedenle bugün, yakaladıkları devlet görevlisi ve subayları linç eden, döven, araçları ateşe veren öğrencilerin yıkıcı öfkelerinde, Tien An Men'e 200 tank yollayanların katkısı var.

Yönetimin şiddet uygulamakla amacı gösterilerin sona ermesi ise, bunu şimdilik başarmış görünüyorlar. Amaçları özgürlük ve demokrasi sözcüklerini unutturmak ise, boşuna çabalyorlar. Çünkü demokrasi insanlığın önüne koyduğu en kısa erimli hedef bugün. Yığın hareketleri giderek daha fazla ülkeyi etkisi altına alıyor, diktatörlükler yıkılıyor, demokrasi düş olmaktadır.

Er ya da geç, demokrasi mutlaka yenecek! Çin'de bile...

● Mahkeme sonucunun açıklanması beklenirken Öğrenciler ve öğretim ü

"TAŞKİŞLA İTÜ'DE KA

Aliye UÇAR

İstihbarat Servisi

Gençlere doğruyu öğretmek bizim görevimiz. Doğruyu öğretmek görevimiz olduğu gibi, yanlış eleştirmek de görevimiz olmalı. Ve biz öğrettiklerimize aykırı davranamazdık. Bu tarihi binanın başına getirilenler ve bu tahribata karşı suskunluğumuzu öğrencilerimiz hayretle karşılamıştı. Bizden gelecek bir sesi bekliyorlardı. Bizler Mimarlık Fakültesi hocaları olarak bu tarihi yapının korunması için, öğrencilerimizden önce harekete geçmemiz gerektiğini düşündük. Hocalarımızın emanetini korumak zorundaydık. Türk üniversiteleri üyeleri olarak, İTÜ Mimarlık Fakültesi üyeleri ve birer vatandaş olarak bu tarihi yapıyı korumayı görev bildik.

İTÜ Mimarlık Fakültesi Öğretim Görevlisi Prof. Dr. Erol Kulaksızoğlu, Taşkişla için yapılan "son duruşma" da dava açma nedenini böyle açıklıyordu.

Bir "Uzun hikaye" oldu Taşkişla. 1984 yılında hükümetin 49 yıllığına ESKA A.Ş.'ye otel olması için vermesiyle başlayan "uzun hikaye", 30 Mayıs 1989 günü Kumkapı 3. İdare Mahkemesi'nde görülen davayla son noktasına ulaştı. Mimarlık Fakültesi'de beş öğretim görevlisinin Kültür ve Turizm Bakanlığı ve Maliye ve Gümrük Bakanlığı'nın aldığı kararlara karşı açtığı dava, tarafların dinlenmesiyle sonuçlandı. Aynı gün ve aynı mahkeme heyeti Mimarlar Odası'nın tarihi eserlerin yok edilmesine karşı açtıkları kamu davası da sonuçlandı. Kararlar taraflara daha önce bildirilecek.

Öğrencilere bina etrafında "Sevgi zinciri" yaptırılan, yılların hocalarını ağlatan, kural ve bakanlıklara kendi kural ve kanunlarıyla çelişkili

kararlar aldırarak, otelcilerin ağızını sulandıran Taşkişla "Hikayemiz"i, bundan 130 yıl önce Osmanlı Sultanı Abdülaziz başlatmıştı. Bir "uzun hikayemiz"i ise, bundan 5 yıl önce Maliye ve Gümrük Bakanlığı ile ESKA A.Ş. başlattı.

Sultan Abdülaziz'in 1859-60 yıllarında askeri kışla olarak yaptırdığı Taşkişla binası, 1943'e kadar bu amaçla kullanılıyor. 1943'te Maarif Vekilliği'ne, bu bakanlık tarafından da o zaman ki adıyla Yüksek Mühendis Mektebi'ne -Yani İstanbul Teknik Üniversitesi'ne veriliyor. Bina İTÜ'ye verildiğinde, herkes son derece harap olan binanın yıkılmasını öneriyor. Binanın ünlü Alman Mimarı Paul Bonatz; "Her şeyi yıkar-sanız elinizde ne kalır." diyerek, binanın restore edilme-

sini savunuyor. Bu restorasyondan yıllar sonra 1983'te, Anıtlar Yüksek Kurulu aldığı bir, Taşkişla'yı 1. gruptan tarihi eser olarak belirliyor ve "Aynen Koruma" kararı veriyor. Her şeyin serbest pazarda çıkarıldığı günlerden bir gün, Taşkişla'nın otel olacağı söylentileri ortalıkta yayılıyor. Taşkişlalılar önce gülüyorlar bu söylentiye, bilim adamları da, Mimarlar Odası da gülüyor. Başbakan Turgut Özal da gülüyor. Ne yazık ki Taşkişla'nın korunmasını isteyenlerle, Başbakan çokayrı şeylere gülüyorlardı. "Taşkişla otel oluyor", "olmuyor", "olamaz" tartışmaları sürerken, Prof. Dr. Erol Kulaksızoğlu'nun deyişimiyle "Bir Temmuz günü birdenbire şantiye arabaları geliyor", hocaların odalarının cımları kırılarak iskeleler kurulu-

yor. Yine yakın bir temmuz gününde Başbakan Özal "La Plaza international", "Holiday Inn-ESKA A.Ş."

pankartlarının asıldığı, tarihi Taşkişla binasının otel inşaatını başlatan törende sembolik çivi çakıyor.

Prof. Dr. Erol KULAKSIZOĞLU

— Siz Taşkişla için ilk harekete geçen hocasınız. Başbakan otel inşaatının temelini attığında ilk protesto bildirisini siz yayınladınız ve dava açtınız. O günlerde neler oluyordu anlatır mısınız?

— 1986'ya kadar Taşkişla'nın başına gelenlerden habersiz bir şekilde eğitime devam ediyorduk. 1986'nın bir Temmuz günü şantiye arabaları geldi, iskeleler kurtulmaya başladı. O zaman anladık ki 49 yıllık anlaşma yapılmış, proje onaylatılmış. Olayların su yüzüne çıkması ile İTÜ'lüler ve şahsım adına Cumhurbaşkanlığı'na varıncaya kadar tüm yetkilileri uyardım. Ancak hiçbirinden yanıt gelmedi. İTÜ Rektörü ve YÖK Başkanı duyarsız davrandı. Vakıf ilgilenmedi.

Otel işlevi "aynen koruma kararına" aykırıdır. Burayı böldüğümüz mü korumaya ters düşer. Biz de hocalar olarak dava açtık. Mimarlar Odası destek verdi. Paralel davalar açtık. Bu arada Fakülteyi Maçka'ya taşıma çalışmaları başladı. Eğitim işlevini azaltmaya çalıştılar.

Anıtlar Kuruluna başvurdum. Buradan gelen yanıtta Taşkişla için verilen aynen koruma kararının halen geçerli olduğu belirtildi. Ancak 1987 yılında bu karara rağmen otel projesi onaylatılmış.

Bundan sonrada mahkeme üç kez yürütmeyi durdurma kararı verdi.

— Hocam, ESKA yöneticileri bir zamanlar sizin Taşkişla'dan çıkmama kararınıza karşı "Hocalar deniz manzaralı odalarından çıkmak istemedikleri için direnmiyorlar".

"Tarafta deniz olan bir ülkede bir öğretim kurumuna yarım asır hizmet vermişse bir hocaların deniz manzaralı odalarda oturması yasak mı? Hakkımız değil mi? Kendileri gelseler deniz manzaralı otel odaları yapmayacaklar mı? Üstelik görüyorsunuz benim odam binalara bakıyor. Taşkişla'ya bakılmıyor gerekçesi ile otelcilere verilmesi çok saçma. Her ev bakamadığı kızını zenginlere beslemeye verseydi ne olurdu? Otelciler ne pahasına bakacaklar, kız hizmetçi yapacaklar. Devlet bakamadığı üniversiteyi otelcilere mi versin, o zaman sarayları da otelcilere versin. Turizm hizmet. Dolmabahçeyi versinler Atatürk'ün yatağı üzerinde kokteyller verilsin. Bu ayp birşey. Devletin bakamadığı eski eserleri otelcilere vermeyi ayp birşey.

Taşkişlalılar o zaman anlıyorlar ki, duydukları söylen-ti gerçeğin kendisidir. Ne talihsizliktir ki Başbakan Özal 20 temmuz 1986 günü, kamuoyu ve basın önünde "KAÇAK İNŞAAT'a" çivi çakıyor. Çünkü Taşkişla binası, Maarif Vekilliği'nin 15.11.1943 tarih ve 3121 - 489 / 1967.7 numaralı kararıyla İTÜ'ye tahsis edilmiş ve halen Milli Eğitim Bakanlığı, dolayısıyla İTÜ üzerindedir.

Taşkişla kime verildi, nasıl verildi, 1'nci dereceden bir tarihi eser nasıl otel olur? Bu soruların cevabını, o dönemlerde İTÜ Rektörlüğü pek merak etmiyor. Ancak Mimarlık Fakültesi hocalarından Prof. Dr. Erol Kulaksızoğlu ve dört arkadaşı merak ediyorlar ve araştırmaya başlıyorlar. İşte araştırmalarının sonucu; Taşkişla binası iki yıl önce (1984) Maliye ve Gümrük Bakanlığı tarafından ESKA A.Ş.'ye, 49 yıllığına otel olarak kullanılması için kiraya verilmiş. 52 dönümlük araziyle Taşkişla sudan ucuz bir fiyata, 3,5 milyara kiralanmış. Ve İTÜ'den de binayı boşaltması isteniyor.

Taşkişla boşaltılmıyor. Bakanlıklara, Özal'lara yakınlıkları ile bilinen ESKA yöneticilerine rağmen ve Taşkişla'nın yokolmasına göz yuman İTÜ Rektörlüğüne rağmen, Taşkişla direniyor. "Sevgi Zinciri" oluşturmuyorlar, okulun koridorlarında tiyatrolar kuruyorlar ve bu arada yılların hocası Prof. Dr. Nezihe Elidem, okuldan ağlayarak çıkıyor. Beş yıllık Taşkişla hikayesinde birtürlü anlamak istenilmeyen şeyler var. Birincisi Taşkişla için Anıtlar Yüksek Kurulu'nun, yani bugünkü Tabiat Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulu'nun 1983'te verdiği 1. dereceden tarihi eser ve "Aynen Koruma" kararı var. İkincisi 1943'te dönemin Eğitim Bakanlığı'nın bina üzerindeki tahsis hakkını İTÜ'ye verdiği ve bugün bu tahsisin henüz İTÜ'den alınmadığı gerçeği var. Yani bina henüz İTÜ'nünken Maliye Bakanlığı, bu tahsisi ESKA A.Ş.'ye veriyor. Üçüncüsü, Anıtlar Yüksek Kurulu'nun Taşkişla için "Aynen Koruma" kararı varken, kendi kararı ile çelişen bir karar alması ve aynı bina için ESKA'nın verdiği otel projesini kabul etmesi...

Bunları öğrenen Prof. Dr. Erdal Kulaksızoğlu, Prof. Dr. Yıldız Sey, Prof. Dr. Zeynep Ahunbay, Prof. Dr. Mete Tapan, Prof. Dr. Afife Batur idare mahkemesine Kültür ve Turizm Bakanlığı ve Maliye ve Gümrük Bakanlığı aleyhine dava açıyorlar. Aynı dönemde paralel birdavayı da Mimarlar Odası açıyor ve iki kez yürütmeyi durdurma ka-

Öğrenciler: "Taşkişla bizim olmalı"

Sermin Urgancılar/Mim. Fak. 3.sınıf — Taşkişla'yı

içinden çıkmayı istemiyecem kadar çok seviyorum. Taşkişla bizim olmalı.

Caner Dokuzoğlu/Mim.Fak. 4. sınıf — Taşkişla'nın otel olmasını kesinlikle istemiyorum. Biz okulumuzun daha yaşanılır olması için çalışmalarımızı sürdürüyoruz.

Nebahaet Akverdi/Mim.Fak. 4. sınıf — Taşkişla kimseye verilmemeli. Ama Taşkişla'ya İTÜ'de üvey evlat gibi davranılıyor.

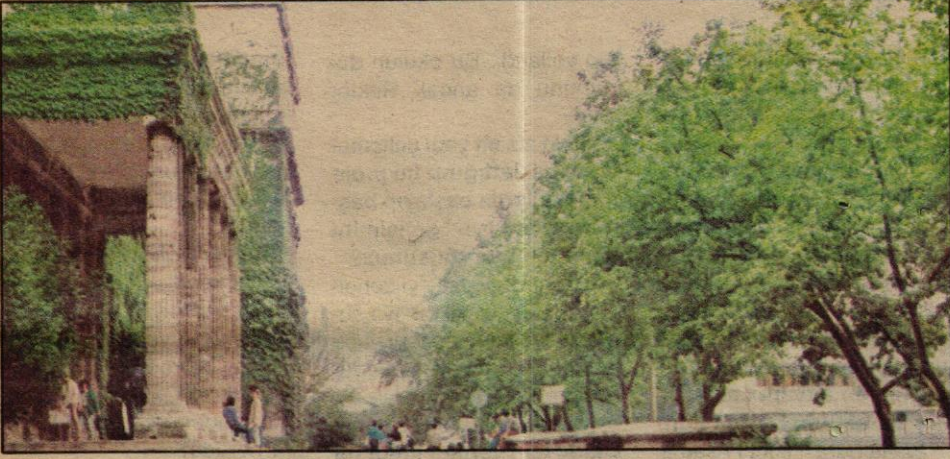
İTÜ Mimarlık Fakültesi Öğrenci Derneği Yön.Kur.Üyesi Oktay Murat (4 sınıf) / Derneğimiz 87'de kuruldu. Taşkişla bizimde gündemimizi oluşturuyordu. Bizde Taşkişla'nın otel olmasını protesto etmek için oturma eylemi

yaptık. Meslek odaları ve hocalar destek verdi. Okulun etrafına sevgi zinciri kuruldu. Bizce olay İTÜ nostajisi olmamalıdır. Taşkişla burada bir semboldür. Çırağan Sarayı da Ramada Oteli de Kuleli Askeri Lisesi'deyani şeylerle karşı karşıya geldi. Her yıl okulun son gününde İTÜ günü kutlanır. Burada rektör konuşma yaparken biz de "İTÜ'yü satanlar İTÜ gününü kutlayamaz" dedik ve kürsünün önüne siyah çelenk bıraktık. Duvar gazeteleri çıkardık. Paneller ve basın toplantıları düzenledik ve dernek tiyatrosu birimi olarak "15 dakikada Taşkişla" adlı bir oyun sergiledik, bu oyun sonun da Prof. Dr. Nezihe Erdem okuldan ağlayarak ayrılmıştı.

yelerinin ortak istemi;

LMALIDIR"

rarı bir kez de durdurmayı uzatma kararı çıkartıyorlar. İnşa edildiği günden bu yana bir eğitim kurumu işlevi gören Taşkılla binası, bugün "turizme hizmet" amacıyla otelcilerin hizmetine veriliyor. Ve bu hizmet aşkı öylesine büyüyor ki, Taşkılla'nın otel olmasına karşı çıkanlara ESKA Yönetim Kurulu Başkanı Selim Edes "Bunlar vatan hainleridir" diyor. Biz de bir işadaminin bilim adamlarına yaptığı bu hakareti, İTÜ Rektörlüğü olarak, YÖK olarak ve devlet olarak sineye çekiyoruz.

İTÜ Rektörlüğünün bu tartışmalar boyunca sessiz tavrı, herkesi hayretler içinde bırakıyor. Bir süre sonra sessizliğin ardından, Rektör Kemal Kafalı şunları söylüyor: "Ne yapalım devletin malı, atar da satar da" Sonraki Rektör Kayhan ise Sheraton Otelinde YÖK başkanıyla bir yemek yiyor ve -büyük bir olasılıkla- verdiği izinle Taşkılla'daki öğrenci yemekhanesi yıkılıyor. Yerine ESKA işçilerinin yemekhanesi yapılıyor. Okula bölmeler çekili-

yor. ESKA malzemeleri duvarlara monde ediliyor. Çünkü bunlar ESKA ile Hazine arasındaki sözleşmenin özel maddelerine göre rektörlüğün izni olmadan yapılamayacak şeyler.

Taşkılla için yapılan son duruşmada Maliye Bakanlığı Müsteşarı savunacak başka bir yön bulamadığından olsa gerek, şunları söylüyor: "Bakanlığımızın durumu, bu binayı korumaya yeterli değildir. Ayrıca Bakanlık politikası gereği, bu tür eserlere özel şirketler veya kurumlar vasıtasıyla restore etme, koruma ve kullanma yetkisi verilmektedir." Bu savunmaya Erol Kulaksızoğlu'nun avukatı ise şu cevabı veriyor:

"Anlaşıyor ki, Türkiye Cumhuriyeti Taşkılla binasını korumaktan acizdir. Ve de miştir ki verelim onu ESKA korusun..." İnşa edildiği günden bu yana, içinde eğitim verilen bu tarihi yapı bugün mahkeme sonucunu bekliyor. Sonuç ne olursa olsun, Taşkıllıların üzerinde durdukları bir nokta var: Bu-

rası 1. dereceden bir tarihi eser. Taşkılla bize kalan bir kültür mirasıdır. Taşkılla bizim olmalıdır, aynen korunmalıdır.

Yıllardır bilime hizmet veren tarihi bir yapıyı koruyamadığı gerekçesiyle özel şirketlere turistik amaçlarla yok ettirenler, bir gün gelip de içindeki öğrencileri, hocaları "koruyamadığı" gerekçesiyle 49 yıllığına ve sudan ucuz fiyatlarla, turistik amaçlarla, başkalarına kiraya vermeye düşünmesinler?...

Dördüncüsü de 24.11.1988 tarihli 3 kişilik bilirkişi raporunun olması. Rapora göre gerekçeler belirtilerek "Bu özellikteki anıtlar için otel işlevi uygun değildir ve aynen koruma kararı ile ters düşmektedir" deniyor.

Mimarlık Fakültesi 3'ncü sınıf öğrencisi Sermin Urgancılar'ın da dediği gibi "Taşkılla'yı içinden çıkmayı istemeyecek kadar çok seviyoruz. Taşkılla bizim olmalı." Evet Taşkılla öğretim üyeleriyle, çalışanlarıyla ve öğrencileriyle İTÜ'ye ait olmalı.

● İ.T.Ü. Rektörü İlhan Kayan:

'Otel olmazsa, Taşkılla bizim...'

● Hüseyin YOLDAŞ

TAŞKILLA üzerine görüşmek istediğimiz İstanbul Teknik Üniversitesi Rektörü Prof.Dr. İlhan Kayan, bizimle Gazetemizi görmek şartıyla görüştü. Kendisine gazete götürdüğümüzde ise Taşkılla üzerine başlayan konuşmamızı şöyle geçti:

Hocam Taşkılla'nın otel olması ile ilgili görüşlerinizi alabilir miyiz?

-Otel lafı üzerine bir takım Bakanlar, bizim eskiden öğrencimiz olan Bakanlar da var aralarında okula eliyorlar, görüyorlar ve biz diyoruz ki, "Bizim buradaki fakültelerimiz için gerekli binaları kampüste yapmadan biz buradan çıkmayız" dedik. Ve bunun üzerine protokol yapılıyor. O protokole Rektör Bey'le ben de gittim. O zaman Yıldız Sarayında Mükerrrem Taşçoğlu da vardı, ESKA Müdürü vardı. Mukavele yaptık. Ve biz orada ne istediğimizi söyledik. Yapılan plana göre Mimarlık Fakültesi Maden'in yerine geçecek. Geçen senenin haziranında Maden Fakültesi bitmediği için taşıyamadık. Ve ihaleyi Eska aldı.

Bu ihaleyi ESKA'nın alabilmesi için iki üç tane ihale açılmış galiba.

-Hayır. Hiç öyle bir şey olmadı. Tek ihale ile verildi. Oda bizim dışımızda oldu. Bayındırlık Bakanlığı ile ESKA arasında oldu. Anlaşmaya göre Maçka'daki inşaat bitmediği için Mimarlık Fakültesinin taşınması durdu. Bu aralarda dava mava yok. Ondan sonra biz devam ederken dava açıldı. Yürütmeyi durdurma kararı alındı. Dava ESKA'ya karşı açıldı. Üniversite ile hiç alakası yok. Çünkü ben o zaman arkadaşlarıma dedim; Burası Teknik Üniversitenin değil, devletin. Biz devlete burayı devredeceğimize dair öz verdik. Biz bu sözü yerine getirdik. Ama devlet bunu otel yapmış, başka türlü yapmış, ben bir rektör olarak ona karşı çıkmam. Ama mühendis olarak, burada çalışan bir insan olarak, duygusal olarak oranı tabi ki üniversiteye ait olarak kalmasını isteriz. Onu şöyle istedim; aslında ESKA'da bu işleri yapan arkadaşlarımız dahi, öğrencilerimiz dahi bizden mezun olan öğrenciler; keşke otel yapılmassa da üniversite olarak kalsa diyorlar' sonradan bu dava açıldı. Dava açıldıktan sonra ben dedim 'ben taraf değilim, üniversite olarak bizim kendi dahili işimiz başka binanın verilmesi başka'. Ve ben bugün de aynı şeyi söylüyorum. Eğer bina otel için verilmeseyse Teknik Üniversite de kalması için biz khemen Başbakanlı'a başvuracağız. Amacımız bizim onu Teknik Üniversite'de Mimarlık Fa-

kültesi olarak değil Kongre binası olarak kullanmak. Belki bir kısmı müze yapılabilir. Gerek görürsek içirende öğrenci bulunsun diye mesela Mimarlık Fakültesi'nin Mastır öğretiminin bir kısmı da yapılabilir. Tabi bunun için ortaya kaba tahminimize göre 10-15 milyar para gerek. Bunu devlet kolay kolay vermez. Biz kampüsü yapmak için 2 milyar alamıyoruz. Eğer otel yapılmayacaksa öncelikle bizim bir kere. Ne belediyenin ne bir şeyin. Ama bunları yapmada Belediye ile başka özel firmalar ile işbirliği yapabiliriz. Bina halen bizim tahsisimizdedir. Binaların korunması öyle kolay iş değil. Korumada yaşama binanın, korunmasının bir anlamıda yok. İlk esasını düşünüyorsak o zamana göre çok değiştirilmiştir Taşkılla.

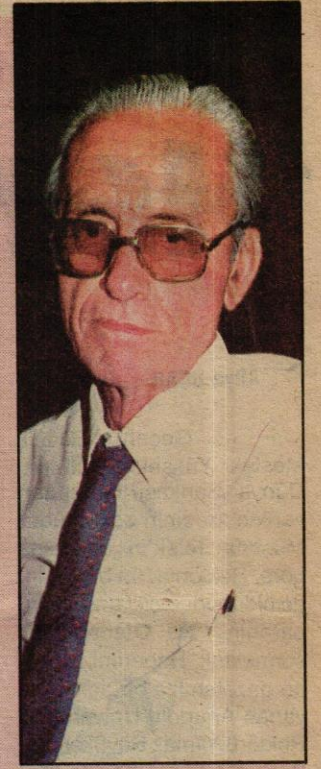
Öğrenciler Taşkılla'nın boşaltılmaması için bir dizi eylem yaptı. Bu konuda ne düşünüyorsunuz?

-Öğrenci bu işin aslını bilmiyor. Otuz sene ben o binanın içinde yaşadım. Benim o binayı tanımam alışmam öğrenciden çok fazla. Burasının Mimarlık Fakültesi olmasını Teknik Üniversite de kalmasını önemli. Biz Teknik Üniversite'de kalmasını öngörüyoruz. Mimarlık Fakültesi'nin gerekirse bir bölümü Taşkılla'da kalabilir. Maçka'da zaten tarihi bir bina.

SH.Taşkılla'nın boşaltılması için başvuran hocalarımız var.

İK.Sağ olsun bazı hocalarımız saplantıya kapılmış. Oranın mutlaka Mimarlık Fakültesi olarak kalması değil. Bir kere o hacimler ne isinıyor nede onarılıyor. Yapıldığından bugüne kadar onarılmamış. Orada öğrenci donar bu kış. Ne kalorifer çalışıyor. ne çatısı sağlam, akıyor ve bizim paramız yok orayı tamir etmeye. Bütün mesele budur. "Burası tarihi binadır erişilmez" iddiasının arasında "Bu binadan Mimarlık Fakültesi çıkmasın" lafı yatıyor. O kimsenin işi değil. Mahkeme de karar veremez Mimarlık Fakültesinin çıkıp çıkmayacağına. Bu üniversitenin yönetim kurulu karar verir. Sonra o bina üstelik hiç bildikleri gibi değil, o binanın içerisi tamamıyla sonradan betonarme olarak yapıldı. Orada yapılan bir değişiklik yok. Taşkılla konusunda mahkemeye başvuran beş hocamızda duygusal düşünüyor. Bende duygusal düşünüyorum ama görevim gereği duygusal değil bir kenara koyup düşünmem lazım. Taşkılla'nın kapısına "İTÜ KONGRE SALONU" diye yazarsam bana yeter. Böyle bir şey yapacak olsak önerileri Mimarlık Fakültesi'nden alacağız.

Yeni dönem Mimarlık

Fakültesi nerede eğitim yapacak?

Maçka Maden Fakültesi'nin yerinde. Bu bize göre kesin. Taşkılla İTÜ'ye kalsa dahi geçecek.

Taşkılla konusunda Belediye bir öneri getirirse...

Belediye bizimle ortak iş yapmak isterse oturur konuşuruz. Ama belediyenin ora ile hiç bir şekilde ilgisi yok. Bu bir yatırım işi. Parayı verirse Belediye ile ortak yaparız, beraber kullanırız. Parası ile katılacak olan herkes ile bu işi yapabiliriz.

Erol Bey Taşkılla'nın boşaltılmasına sessiz kaldığınızı belirtiyor.

Onlar kim oluyor. Ben söylüyorum, bugün bir üniversitenin yönetim şekli bellidir. Erol Bey de bir şey diyemez, kimse de bir şey diyemez. Mimarlık Fakültesi buradan çıkmayacak lafı bir saplantıdır. Evet desem bırıksam onları orada, o kışın sonunda oradaki öğrenci ayağa kalkar bir kere. Ne ısınacaklar, ne de başlarına yağmur yağmasını durdurabilecekim. Bunları yapmak için para yok. Bugünkü hükümet tahsisat verdiği yerin bir şey getirmesini istiyor, hükümet işi inada bindirirse tahsisat vermezse ben o binayı tamir edemem. Tamiyat edemediğim zaman, Erol bey istiyorsa tek başına orada otursun nasıl oturacaksa. Hiç bir zaman burası otel olsun diye düşünmedik. Ama o mimar efendiler Taşkılla'nın otel olması lafları çıktığı zaman ne gazetelerde yazıları çıktı ne de burası otel olamaz diye yazıları çıktı. Adamlar projeyi yaptılar, "O proje kötüdür yapılamaz" diye bir yazıyı çıkmadı. O zaman akılları neredeydi beyefendilerin. Bu gün için bana görülen şans oranın Teknik Üniversite yönetiminde bir abideyi bina olması. Kendi mimarisine yakışır bir görevle yüklenmesidir. Taşkılla'yı tamir etmek için kaynak bulmak lazım. Devlet bu kaynağı direkt olarak vermez. Başkası ise bu kaynağı, o da belli bir şekilde yararlanacaksa verir. Ortada tek şart kalıyor, hem benim söylediklerimin olacağı ve hem dışarının da yararlanacağı bir şekilde o binayı onarmak.

● Dünya Bankası yetkilileri, projelerin başladığını belirtti:

'Herşey Rektöre bağlı'

Aliye UÇAR

Geçen Bilecik Meslek Yüksek Okulu'na, Dünya Bankası tarafından verilen kredinin eski müdür Mustafa Tefek'in iddiasına göre, Rektörlük'ün bütçesinde olduğunu açıklamış ve bu paranın "Ne Olacağı?" sormuştuk. Haberimiz üzerine gazetemize bir açıklama yapan Anadolu Üniversitesi Rektörü Yılmaz Büyükerşen, Proje'nin neden hayata geçmediğini açıklamazken, paranın kendisinde olmadığını

belirtti.

Bunun üzerine görüştüğümüz, YÖK-Dünya Bankası Endüstriyel Eğitim Projesi Daire Başkanlığı'ndan bir yetkili; "Proje ile ilgili bütçelerin ayrıldığını ve bu paranın rektörlüklere gönderildiğini" söyledi.

Anadolu Üniversitesi Rektörü Yılmaz Büyükerşen, Mustafa Tefek'in iddia ettiği gibi, Dünya Bankasından alınan kredinin kendisinde olmadığını belirtip paranın YÖK yönetiminde olduğunu belirtirken, görüştüğümüz YÖK-Dünya Bankası yetkili-

si ile aramızda şu konuşmalar geçti:

-Dünya Bankasının Meslek Yüksek Okullarına verdiği bu kredi nedir?

-Dünya Bankasının verdiği kredi devletten devlete verilir. Okullar için bunu YÖK sağlıyor. İkinci Proje kapsamına alınan okullarda projenin hayata geçirilmesi çalışmaları 13 Kasım 1988'de başlamış durumda. Bu okullarda ön eğitim çalışmaları tamamlandı. Gerekli kadrolar eğitildi. Binaların yapımına başlandı. Bu okulların müdürlerini, 26 temmuz'da

Çukurova'ya çağırdık, gerekli seminerleri vereceğiz. Alt yapı çalışmaları tamamlanmış durumda.

Bu proje kapsamına alınmasına rağmen Bilecik Meslek Yüksek Okulu'nda bu çalışmalar henüz başlamış değil. Siz projeye Bilecik Meslek Yüksek Okulu'nu almadınız mı? Aldıysanız, neden diğer okullarda başlatılan altyapı çalışmaları bu okulda başlamadı?

-Valla burası ikinci Aşama kapsamına dahil bir okul. Ancak burada çalışmalar neden başlamadı bilmiyorum. Onu Rektör bilir. Okullar için bütçeler ayrıldı, okullara ön yatırım çalışmaları için çok-

tan yollandı. Bu okulun durumunu da ancak Rektör bilir.

-Peki siz alt yapı çalışmalarını başlattığınız bu projenin okullarda başlayıp başlamadığını ve gelişimini denetlemiyor musunuz?

-Bizim Üniversite'yi denetleme yetkimiz yok. Biliyorsunuz üniversiteler özerk yapılarıdır. Onu ancak YÖK denetleyebilir.

-Bilecik Meslek Yüksek Okulu için verilen kredi bu okulda kullanılmadığına göre şimdi nerede?

Bu kredi YÖK tarafından Rektörlüklere yollanıyor.

-Rektörlük bu krediyi Bilecik Meslek Yüksek Oku-

lu'na harcamadığına göre, bu krediyi başka bir yere kullanabilir mi?

-Rektör bu krediyi YÖK ve Hazine oluruyla aldıktan sonra istediği bir okul için kullanabilir.

Rektör Yılmaz Büyükerşen'in kendisine hiç gelmediğini belirttiği, ancak Dünya Bankası yetkililerinin verildiğini belirttiği Bilecik Meslek Yüksek Okulu için ayrılan bütçe ödeneği, şimdi kimde ve nerede?

Bu sorulara Anadolu Üniversitesi Rektörü Yılmaz Büyükerşen'in Dünya Bankası yetkililerinin açıklamasından sonra, bir cevap vermesi gerekiyor.

Rektör Büyükerşen:
"Hükümet ödeneğini
gönderirse kredi alınır."

'PARA

BENDE DEĞİL'

mişim onu bir kere. Sizin bilmemeniz normalde onun bilmemesi ayrı. Bunca sene öğrenememiş.

Üniversitenin bütçesi yani böyle torba içinde verilir mi? Çizdiğiniz karikatürdeki gibi, rektöre verilir de rektör canının istediği gibi harcasın. Bu devlet bütçesidir. Büyük Millet Meclisi'nden çıkar ve nereye nasıl harcanacağı orada gösterilir. Bilmiyor işte o kadar cahil. Yetiştirmedi ki kendini, göreve atadığımızdan beri. Bütün bunlar resmi gazetede gösterilir. Dünyadan haberi yok onun.

-Meslek Yüksek Okulu'nda görüp de Mustafa Tefek'in tahakkukunu yaptığı ancak tanımadığı Osman Şan diye biri var mı (üniversitede)?

-Evet varmış, burada doktora yapıyormuş. (Telefon edip personel dairesinden öğreniyor).

-Peki İbrahim Taşyürek'in yaptıklarından haberdar mısınız? İçip içip geceyarıları kuz yurdunu denetlemeye geldiğini...

-Hayır böyle şeyler yapmaz o. Orada Mustafa'nın kendi çevresinde edindiği birkaç öğrenci var. Talebe diye onlarla hareket edecek onlarla görüşecek.

-Yalnız birkaç kişi değil, gittik gördük.

-Ben biliyorum tabi. Çeşitli vaatlerde bulunmuş öğrencilere. Vizelerde, sınavlarda yardım ederim demiş.

-Mustafa Tefek'e verilen 2 yıllık kademe ilerlemesinin durdurulması cezası

neden 2 yıl tebliğ edilmiş?

-Bunun ne olduğunu bilmiyorum. Yüksek Okul'a atanmadan aldığı bir ceza. Ne zaman verildiğini bilmiyorum. O beni ilgilendirmez.

-Hocam, Yüksek Okul'a foseptik çukuru yapmak için Mustafa Tefek kendi demirini kullanmış.

Burada tonlarca demir var. Mustafa isteseydi hemen bir kamyon verirdim kendisine.

Burada söylenecek tek şu var: Mustafa Tefek iyi bir idarece değil. İdareci atama yetkisi bendedir. İdareden alma

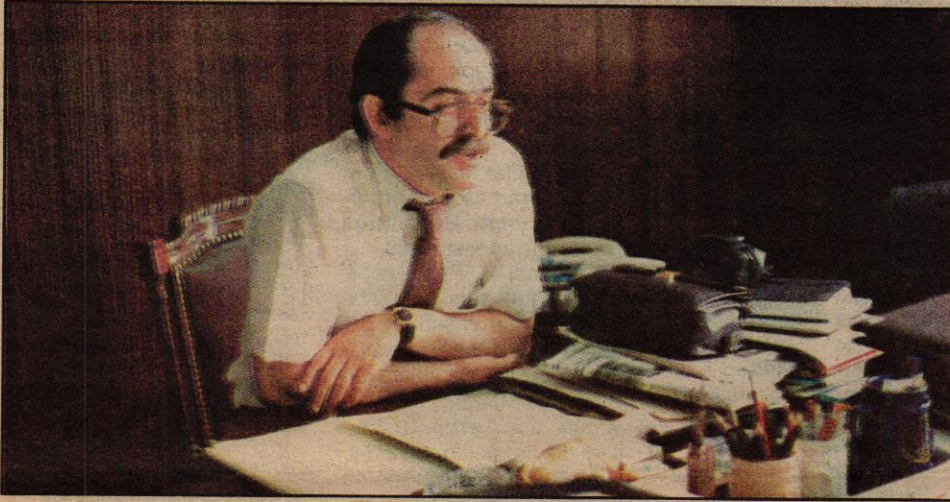
yetkisi bendedir. Yerine atama yetkisi de bendedir. Yüksek Okullarda. Dekanların böyle değil. Onları YÖK atar, YÖK alır.

-Peki Mustafa Tefek hakkında madem çok şikayet var, onun hakkında daha önce neden soruşturma başlatmadınız?

-Bu şikayetler son bir yılda ortaya çıktı. Daha önce yoktu.

-Bu bir rastlantı mı dersiniz?

-Onu bilemem.

Söz hakkı/ESKİŞEHİR

Geçen sayımızda haberini verdiğimiz, Bilecik Meslek Yüksek Okulu eski Müdürü'nün kendisini zorla istifa ettirdiğini ve Dünya Bankası'ndan aldığı krediyi kendisine vermediğini iddia ettiği Anadolu Üniversitesi Rektörü Yılmaz Büyükerşen ile görüştük.

-Mustafa Tefek neden istifa ettirildi.

-Birkere istifaya davet etme diye bir şey yok, benim tarafımdan. Ben onu görevinden alacaktım. Araya girdikleri için yumuşak bir iniş oldu. Kendisine istifa etmesi telkin edildi, istifa etti.

-Sizce neden istifa etti?

-Hakkında yapılan soruşturmada hazırlanan dosya nedeniyle ihraç edilecekti üniversiteden. Bir daha devlet dairesinde de görev alamazdı.

-Peki 'görevden alacaktım' diyorsunuz, gerekçeleriniz nedir?

-Hakkında öteden beri, her ne kadar talebeyi sanki kendisini çok tutuyor gibi gösteriyorsa da, aslında talebeden bir sürü şikayet almaktaydık. Bazı ihbarlarda bulunuldu, biz de tahkikata adam gönderdik. Hakkında tahkikat işlemi başlatıldı. Bu tahkikat işleminin sonucunda ona ihraç kararı veyahut başka bir ceza verildi. O bu-

nun farkındaydı ve bu nedenle çok sıkıntılıydı. Arkadaşlar da yapma etme dediler ve kendisine istifa telkin edildi. İstifa edince tabi idari koşturmacı duruyor. Ama buna rağmen savcılığa başvurduk, bazı suçlar savcılığı ilgilendirdiği için.

-Nedir bu sözünü ettiğiniz şikayetler, suçlar, söylemeyecek misiniz?

-Bu konuda yazdıklarınız doğru. 25 Nisan'da buraya geldiğinde ona tek tek saydığım şeyler.

-Bu gerekçeleri istediği halde neden ona yazılı olarak iletmediniz?

-İstifada gerekçe istenmez. İstifa tek taraflı bir tasarruftur.

-Peki Mustafa Tefek'in Dünya Bankası ile ilgili proje hakkındaki söyledikleri üzerine ne diyorsunuz?

-Yalan, o konuda tüm söyledikleri yalan. O projeyi ne kendisi yaptı, ne de ben yaptım. Hiç kimsenin projesi değil o proje. Hükümetin Dünya Bankası ile yaptığı bir anlaşma. Ve bu YÖK yönetiminde.

Bilecik Meslek Yüksek Okulu'nu da Dünya Bankası'nın bir projesine sokun diye bastıracağım için aldılar. Mustafa'nın haberi yok.

Dünya Bankasının muhatabı hükümettir. Mustafa'nın dünyadan haberi yok.

-Bu projenin en geç 1 Mart'ta temeli atılacakmış,

-Bilmiyor, bilmiyor. Yeni kapalı alanların açılması için önce bir proje çizilir. Bir sene bunun ihtiyaç projesi çizilir, bir sene sonrasında hükümet ödeneğini gönderirse kredi alınır. Para bende değil. Bina yapılır. O binanın içine ne alet yerleşecek, kaç öğrenci alınacak, ne olacak hepsi Dünya Bankası uzmanlarınca hazırlanır.

-Evet Hocam. Bir de Yüksek Okulun bütçesi var. Mustafa Tefek bunu neden beş yıldır bilmiyor?

-Hadi Mustafa cahil de... (gerisi gelmiyor) İdareci yap-

YÖK-DÜNYA BANKASI MESLEK YÜKSEK OKULLARI PROJESİ NEDİR?

YÖK-Dünya Bankası Meslek Yüksek Okulları Projesi, Dünya Bankası uzmanlarınca hazırlanan "T.C. ENDÜSTRİYEL EĞİTİM PROJESİ DEĞERLENDİRME RAPORU (28 Şubat 1984)'na dayalı olarak önce T.C. Endüstriyel Eğitim Projesi Borç Anlaşması olarak imzalanıyor (16 Nisan 1984) Daha sonra YÖK ile Dünya Bankası arasında yine 16 Nisan 1984 tarihinde Endüstriyel (Teknik) Eğitimi Projesi olarak imzalanan bir proje.

Projeyi tanıtıcı broşürde şöyle belirtiliyor:

'Projenin temel amacı: "hizmet öncesi ve hizmet içi düzeylerde ulusal bir 'ENDÜSTRİYEL EĞİTİM' sisteminin temelini atmak ve sistemi kurumsallaştırmaktır."

İki aşamadan oluşan Proje'nin birinci aşama kapsamına; 8 Meslek Yüksek Okulu alınmış (Çankırı, Düzce, İskenderun, İstanbul, İzmir, Kırıkkale, Konya, Malatya) ve bu okullarda projenin başlatılması için Dünya Bankası'ndan 32.38 milyon dolar tutarında borç alınmış. İkinci aşama kapsamına ise 20 okulu (Antalya, Bilecik, Erzincan, Sivas, Mersin, Osmaniye, Batman, Şanlıurfa, Ege, Kayseri, Elazığ, Gaziantep, K.Maraş, Alaplı, Marmara, Amasya, Tekirdağ, Balıkesir, Bursa Kocaeli) alınmış. Endüstriyel Eğitim Projesinin İkinci Aşamasına anlaşma gereğince Türk Hükümeti; 47.1 Milyon Dolar, Dünya Bankası ise 110 Milyon Dolar toplam 157.1 milyon Dolar para ayrılmış durumda.

Proje Yüksek Okullarda yeni bölümlerin açılmasını ve kadroların verilecek eğitimin kalitesini arttırmak için yurt dışında eğitimi kapsıyor.

• Üniversitede birbuçuk ay böyle geçti:

AV ZAMANI

Şeref YILMAZ

Postacı kapıyı iki kere çalar, sivil polis çalmaz.

"Uyandırıldığımızda saat gecenin bir buçuğuydu. Ne olduğunu anlamadık. Hiçbir şey söylemeden giyinmemizi istediler. Ellerinde kocaman silahlar. Evi arayıp ortalığı dağıttılar. Suç unsuru olarak dergi ve kitapları aldılar. Her yerde satılan dergi ve kitaplar. Daha sonra öğrendiğime göre, o gece yedi arkadaş da aynı şekilde alınıyorlar."

Bu ve benzeri olaylar Mayıs ayı boyunca yaşandı. Hala yaşanmakta. 1 Mayıs'ta yakalanan yüzlerce kişiden sonra, okullarda yapılan forumlara katılan, polis tutumunu protesto eden, öğrenci dernekleriyle uzaktan yakından ilişkisi bulunan bir o kadar da insan, teker teker sivil polis tarafından toplandı. Kimisi otobüse binerken, kimisi vapurda, yurttaki, okulda; gece geç saatte evi basılarak yakalandı. Kimisi de Süleymaniye'nin arka sokaklarında kovalandı.

Mayıs ve Haziran sınav dönemi. Ama birçok öğrenci gözaltılar, bir haftalık mahpusluklar nedeniyle giremediler bu sınavlara.

Çayda güzel olmuş.

"Tek kişilik hücrede beş kız kalıyoruz. Uzanıp yatmanın imkanı yok. Yer beton, soğuk. Birbirimize sarılarak yatıyoruz. Yani uyumaya çalışıyoruz. İki gün yiyecek vermediler. Gardiyan gecenin bir yarısı çayını karıştırma karıştırma geliyor, bir yudum alıyor, başına bağıra; 'Oh! çayda güzel olmuş' diyor. Açlık grevinde ise arkadaşlarıyla öğlen yemeğinin kitiğini yapıyorlar yanımızda. Hepimizin sinirleri mahvolmuş."

Gözaltına alınan ve bir süre sonra bırakılan bir çok insanın içeride yaşadığı da aşağı yukarı bunun gibiydi.

Tutuklu olanlar için ise durum daha kötü. Henüz savcılık iddianame hazırlamış bile değil. Aileler her gün cezaevlerine taşınıp duruyor. Kırktan fazla avukat davaları koşturuyor. Bazılarının müvekkilleri ile görüşmesi bile aksıyor.

Sonuç muallakta.

İşte bir buçuk ay üniversitede (aslında evde, sokakta, her yerde) bu insanlar için böyle tedirgin geçti. Peki, sonuç ne olacak? Sonuç tutuklu Avukatlarından Hülya Vural'ın da dediği gibi 'Muallakta'.

"Devlet Terörü."

tutuklanan öğrencilerin Avukatlarından Hülya

Vural, aldıkları davaların diğer davalardan farkını şöyle anlatıyordu: "Bu davaların farklılığı, bütün dünyada meşruluğu kabul edilen bir olayın (1 Mayıs) Türkiye'de

meşruluk kazanması yönünde mücadele sonucu bu insanların tutuklanması. Ayrıca bütün bu sanıklar, yani şu anda sanık diye ismi geçen insanlar, daha sonra

belki de avukatlarının yapabileceği bir suç duyurusu ile bizzat mağdur durumuna geçebileceklerdir. O yüzden de farklılığı var. Beyoğlu Adliyesi'ne böyle bir başvuru var, öğrenci avukatları tarafından.

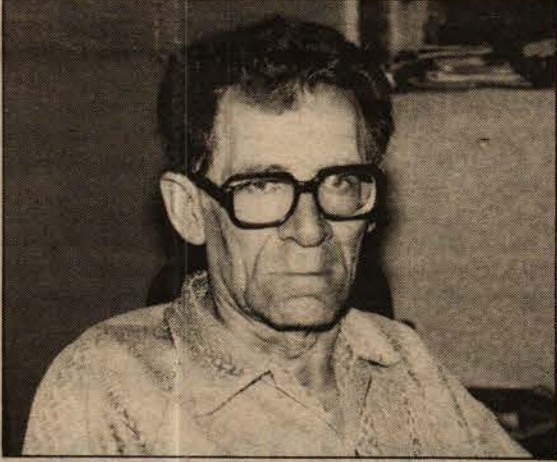
Hülya Vural bu davaların diğer davalardan zorluğunu da değinmeden geçemiyordu: "Zor olan daha çok tutuklu olanlar için, aradan bu kadar zaman geçmesine rağmen, duruşma günü belli olmadığı için bunlar muallakta. Bir de ayrıca şöyle bir zorluğu var; Sağmacılar operasyonundan dolayı, müvekkillerle görüşme imkânımız olmuyor. Görüşme olmayınca vekaletname de alamadık. Bunun için onlarla görüşüp, tutuklanma itirazlarını zamanında yapamadık. Cezaevine gidince kapıdan geri dönüyoruz."

Olay en başta devlet terörünün uygulanması olarak ortaya çıktı. Basında, şahitlerin beyanında mevcut. Bütün dünyada meşruluğu kabul edilen böyle bir günün, hâlâ çağdaş bir zihniyetle üstüne gidilmesi, insanların üstüne gidilmesi, korumasız insanların kurşun yağmuruna tutulması, bizler için yüz kızartıcı bir olay.

"Mağdur Sanık".

Tutuklu davalarına giren avukatlardan ve İnsan Hakları Derneği Yönetim Kurulu üyesi Levent Tüzel ise; "Orada devlet güçleri insanlara planlı olarak, programlı olarak saldırdılar. Bu insanlar şimdi gösteri yasasına muhalefetten suçlanıyorlar. Aslında bir çoğu 'mağdur sanık' durumunda. Yani zarar görmüş durumdadır. Bizim asıl savunmamız, bütün bu insanların meşru olduğu ve aslında devletin saldırgan bir tutum aldığı yolunda olacak." diyor.

BİR TUTUKLU BABASI:

Bir Mayıs olaylarına katılmaktan Ali Rıza Önder'i bir kızı tutuklandı. Kızının tutuklanmasından bir hafta sonra ise oğlu Levent, kardeşini aradığından dolayı tutuklandı. Şimdi bir oğlu ve bir kızı Sağmacılar Cezaevinde yatıyor.

Ali Rıza Önder yaşadığı olayları için burukluğuyla anlattı:

"Kızımın 1 Mayıs'a katılmaktan başka bir suçu yok. Kızım Marmara Üniversitesi Basın Yayın öğrencisi. Öğlum Levent ise, onun avukatları ve dernekler aracılığıyla kardeşi Özgül'e ulaşmak istediği için 1 hafta sonra tutuklandı."

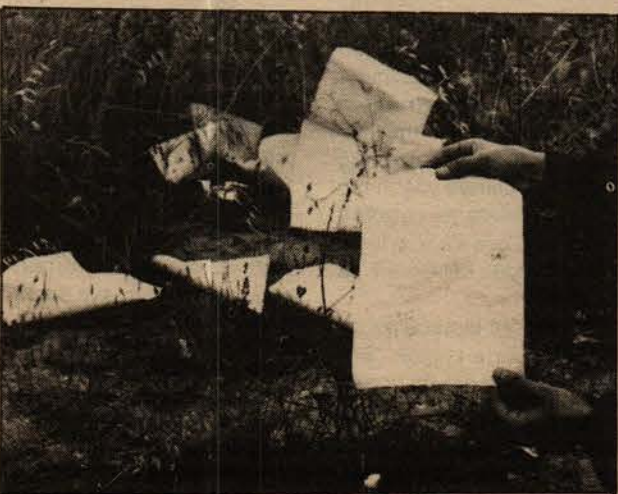
Haftada 4 kez cezaevine gidiyorum. Uzak yerlerden gelen aileler var. Onlar için daha zor. Adam ta Kars'tan geliyor, 100 bin lira harcıyor. O gün hanımlara görüşme var, beylere yok deniyor. Çocuklarını görmeden gidiyorlar. Aylarca buralarda kalmaları lazım ki çocuklarını görebilsinler.

Çocuklarımızın bir an evvel mahkemeye çıkarılmalarını istiyorum. Onlar suç işlemediler. Bir an evvel dosyaları hazırlanıp, nerede tutuklandysalar, orada yargılanmalılar. Yüzlerce kişi, çocuklar, boşu boşuna orada yıpranmış olacaklar. Hiçbir suçları olmamasına rağmen 2-3 ay çile çekmiş olacaklar. Tek kişilik hücrelerde kalabalık halde kalıyorlar. Hasta olanlar var. Zamanında tedavi edilmedikleri için açlık grevi yapıyorlar. Sinir bozuklukları en üst düzeyde.

Çocuklarımız bırakıldığında onlara karşı tutumumda hiç bir değişiklik olmayacak. Yaptıkları iş cemiyete aykırı değil ki!

Parti ve sendika liderleri de o gün (1 Mayıs) orada olacağız demişlerdi."

Çöplükten haber

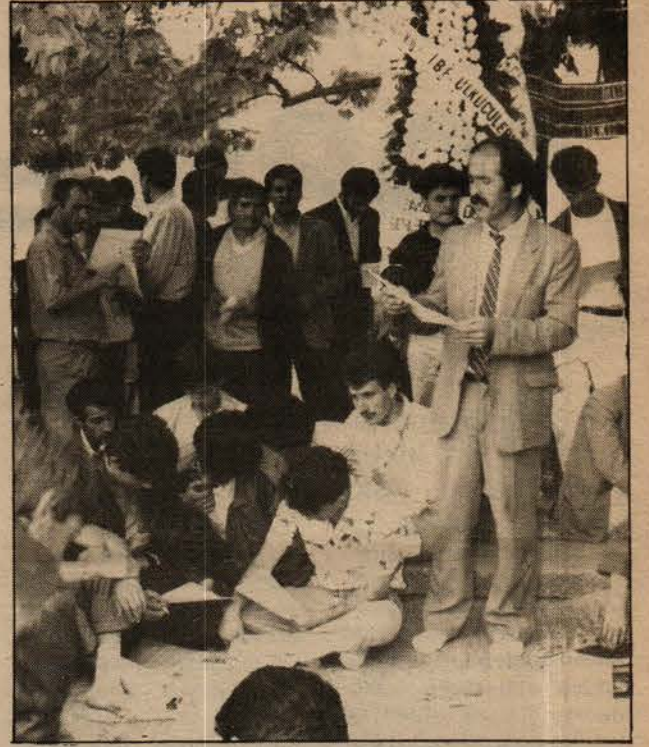

Bir haber için gittiğimiz İstanbul Teknik Üniversitesi'nin bahçesinde gezinirken, çöplükte uçan kağıtlar çekti dikkatimizi. Bu kağıtlar nedir? deyip bir gözdük. Gördük ki bu kağıtlar öğrencilerin sınav kağıtları... Birden şaşırдық. Bu kağıtların yeri çöplük müydü acaba?

1984 yılına ait ve çeşitli derslerin sınav soruları, cevapları. Kafamızda içinde beliren soruları açmak için, Rektör İlhan Kayan'a telefon açtık. İşte bu kısa görüşme:

— Hocam, sınav kağıtları kaç sene saklanmalı?

— Yeni çıkan kanuna

ÜLKÜCÜ ÖĞRENCİLERDEN İLK EYLEM

Şeref YILMAZ

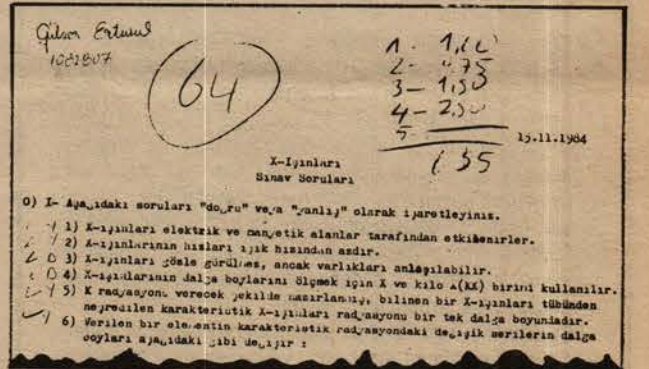
İstanbul Üniversitesi'nde ülkücü öğrenciler, Bulgaristan'daki Türklere yapılan baskıları kınamak amacıyla forum düzenlediler. 30 Mayıs günü, ana binanın önünde düzenlenen forum'a 60 kadar ülkücü öğrenci katıldı. Ülkücü imzasıyla yapılan ilk eyleme polisin müdahale etmediği gözlemlendi. İnsan Hakları Derneği ve Bulgar Türkleri'yle Yardımlaşma Derneği'ne verilmek üzere açılan imza kampanyasına ise ilk günde toplam imza sayısı 300'ün üzerindeydi.

Bu arada dört ülkücü süresiz açlık grevine başladı. 2 Haziran Cuma akşamına kadar (üç gün) süren açlık grevi sonrası basın bildirisi dağıtıldı ve konuşmalar yapıldı. Basın Yayın Yüksek Okulu, Milliyetçi Çalışma Partisi ve Bizim Ocak Dergisi'nin çelenkleriyle desteklenen eylemin sonunda; "Ruh

kökeninde islami bulmuş bir Afganistan'lı, bir Filistin'li, bir Batı Trakya'lı, bir Türk olarak müslümanlarının kenetlenmesini kurmaktadır" denildi.

Okullarda yapılan en ufak bir gösteride öğrencileri tek tek toplayan polis ise ülkücülerin bu iki eylemlerinde müdahale etmedi. Düzenlenen forum'a katılan ve adının açıklanmasını istemeyen bir öğrenci, yaptıkları eyleme polisin müdahale etmediğini belirterek, "Çünkü bizim gösterilerimizin diğerleri gibi siyasi bir yanı yoktur" dedi. Amaçlarının Bulgaristan'daki Türklere yapılan baskıları kınamak olduğunu ve buna "Milli bir dava" olarak bakmak gerektiğini söyledi..

Öğrencilerin en ufak bir hak arama girişiminde bulunmasında siyasi bir amaç arayan polis, bu forum'da siyasi bir amaç nasıl göremedi acaba? Hem de forum'a siyasi bir partiden çelenk geldiği halde...

göre, sınav kağıtlarını 5 sene saklamak zorunda...

— Peki hocam, 5 sene geçen kağıtlar, daha sonra ne yapıyor?

— Bu kağıtların imha edilmesi gerekiyor. Fakat bu konuda nasıl imha edileceği kesin çizgilerle belirlenmiş değil. Ama biz bu kağıtları saklamak istiyoruz. Fakat bu imkansız. O kadar kağıdı ko-

yacak yer yok. Nerede koruyacaksınız. Biz bu kağıtları Seka'ya veriyoruz. Hem imha edilmiş oluyor, hem de değerlendirilmiş.

— Peki, okulun bahçesinde çöplüklere atılabilir mi?

— Atılır mı hiç?!

Evet imha edilmesi gereken sınav kağıtları hiç çöp tenekesine atılır mı? Ama atılıyor demek ki.

Dünya artık 68'den önceki dünya değil...

1989 = 1968 + 21 yıl

Tamer BARAN

“Öğrencilerin hiçbir şeye hakkı yoktur..” İngiltere’de 68 olayları diğer ülkelere kıyasla çok daha sönük geçmiştir. Bunun temel nedenleri, diğer ülkelerdekine aksine polisin gösterilere sert müdahale etmemesi, hükümetin yumuşak tutumu ve basının öğrencilerin tepkisini alacak biçimde olayları çarpıtmaması, aksine öğ-

rencileri desteklemesidir. Bunların yanı sıra İngiltere eğitim sisteminin kendine özgü nitelikleri ve eğitimle ilgili sorunların bir ölçüde çözümlenmiş olması da bu sonuca etki etmiştir.

İngiltere’de 68 öncesi tek öğrenci olayı bir işgaldir. 67 yılının Ocak ayında Londra Ekonomi Okulu’na İrk Walter Adams’ın müdür olarak atanmasını protesto etmek için düzenlenen toplantının yasaklanması öğrencilerin tepkisini çeker. Toplanan öğrenciler okul müdürü ile görüşme talebinde bulunurlar. Müdürün konuşma sıra-

sında, Öğrencilerin hiçbir şeye hakkı yoktur.” demesi ve ardından iki öğrenci liderinin okuldan atılmaları beşyüz öğrencinin katıldığı bir oturma eylemini doğurur. İşgal bir hafta sonra atılan öğrencilerin geri alınmasıyla sona erer.

1968 ilkbaharında İngiltere’de birkaç okul dışında hemen hiçbir hareketlilik yaşanmamıştır.

İlk isyan 29 Mayıs’ta Hornsey Sanat Okulu’nda patlak verir. Okula giriş sınavlarının ve derslerin yetersizliği sonucu öğrencilerde biriken hoşnutsuzluk okul binalarını

işgal etmelerine neden olur. Birkaç hafta boyunca okul öğrenciler tarafından yönetilir; alternatif dersler, sanatçı ve aydınların katıldığı seminerler düzenlenir. Öğrencilerin Vietnam’ına politik açıdan tepki duymamaları, politikadan uzak kalmaya özel önem vermeleri eylemliliğin alanını akademik sorunlarla sınırlar. Sonuçta altı hafta süren işgal öğrencilerin hükümetle anlaşmalarıyla sona erer.

İngiltere’de yaşanan olayların bu ve benzeri eylemlerle sınırlı kalmasını şu sözlerle yeterince açıklamıyor mı?:

“İtalya, Fransa ve Almanya’da, her hükümet reformuyla biraz daha ağırlaşan, her yeni öğrenci akımıyla biraz daha vahimleşen üniversite sorunları, derhal Vietnam gerçeğiyle kaynaşıyordu. Doktorlar, öğretmenler, teknisyenler çarkın dişlileriyle ve Vietnam da bu çarkın ürünüyse, doktor, öğretmen yada teknisyen olabilmek için on yıl boyunca sefalet çekip aşağılanmayan ne anlamı vardı? Üniversitede sunulan liberal yapıyla, öğrencilerin gitgide proleterleşmesi olgusu arasındaki

çelişki, iyice kuşkuyla karşılanıyor ve katlanılmaz bir hal alıyordu.

İngiliz eğitimindeki ikili sistem bu sorunları çözmemiş, ayırtmıştı. Üniversite öğrencileri ayrı, kolej öğrencileri ayrı sorunlarla karşı karşıyaydı. Eskiye özgü liberal bilim yapıyla yetişmiş olan üniversite öğrencileri, Vietnam’a ahlaki olarak tepki duyuyor, bu kızgınlık kendi yaşamlarıyla ilgili sorunlara yansımıyor..”

SÜRECEK

● 68’in en yoğun ve trajik yaşandığı ülkelerden biri de Türkiye idi.

‘Ben dünyaya doğru yürümekle meşhurum...’

Ahmet Ümit

SUNU:

21. Yıldönümü andığımız 1968’deki özgürlük fırtınası, ülkemizde 10 Haziran’da başlamıştı. 68’in en yoğun ve trajik yaşandığı ülkelerden birisi de Türkiye’dir. Daha 68’e gelmeden ülkemiz gençliği kendisini, ülkesini ve dünyayı çocuksu bir merakla sorgulamaya başlamıştı. Bu sorgulayıcı yaklaşım, bu eleştirel bakış, Avrupa’dan farklı olarak daha acı bir bedelin ödenmesini gündeme getirecekti. Buna rağmen ülkemiz gençliği “Gökyüzünü fethetmek” kardeşlerinin yanında yerini almakta gecikmeyecekti. Ama rüzgar durulup, gemiler limanlara çekilirken önderlerinin bir kısmı ya geri dönmedi, yada uzun yıllar özgürlüğünü yitirdi.

68 ülkemiz gençlik hareketi tarihinde çok önemli bir dönem. Ama gariptir bu güne taşınmayan, sanki izleri yok edilmeye çalışılan bir dönem. Biz bu yazı dizimizde 68’i yaşayanların tanıklığıyla, belgelerle açmaya, silinmeye yüz tutmuş izleri gün ışığına çıkarmaya çalışacağız. Amacımız okuyucularımıza 21 yıl önceki üniversite öğrencilerinin tabuların gölgesinden alabildiğince uzak, yaşamı sorgulayışlarını olaylarla anlatabilmek.

Neden Türkiye için ayrı bir dizi? Çünkü ülkemiz 68’i, temeldeki benzerliklere karşın, dünyadaki 68’le belirgin ayrımlar taşıyor. İnanıyoruz ki bu ayrımların açıklanması, günümüz gençliğini bütünsellik içinde kavramaya yararlı olacaktır. Bu nedenle ülkemiz 68’ini ayrı bir yazı dizisinde araştırmayı gerekli gördük.

1968 yılında dünya alışık olmadığı sıcak bir iklimi yaşıyordu. Bu yaşlı gezegenimizin pek çok kentinde öğrenciler okulları işgal ediyor, sokak gösterileri düzenliyor, özgürlüklerini sınırlandıran yasa ve kurumların kaldırılmasını talep ediyorlardı. Dünya bir uçtan bir uca böyle dalgalandırken Türkiye’de durum neydi?

Ülkemiz üniversite gençliği - belki bugün inanılmayacak gibi geliyor ama- o yıllarda saygı duyulan, sözü dinlenir bir kuşaktı. Onlara 27 Mayıs 1960’ta Bayar-Menderes despotik yönetiminin işbaşından uzaklaştırılmasında oynadıkları etkin rol, kazandırmıştı bu haklı saygıyı. 68’liler 27 Mayıs gençliğinin bir devamıydı. Ayrıca 68’liler 61 Anayasası’nın getirdiği geniş demokratik hak ve özgürlükler ortamında yaşıyorlar, TİP (Türkiye İşçi Partisi)nden ve ye-

ni düşüncelerden yoğun olarak etkileniyorlardı. Vietnam savaşının dünyada oluşturduğu yaygın anti-Amerikan tavrı; ülkemizde Kıbrıs olayları nedeniyle daha meşru bir savaşım haline gelmiş bulunuyordu.

O yıllarda üniversitelerimiz şu çelişkiyi yaşıyorlardı: Ülkede geniş demokratik hak ve özgürlükler yaşanırken, üniversiteler bunun dışında kalmıştı. Üniversitelerde gerek yönetimler, gerekse işleyiş anti-demokratik. “Öğrenciler üniversite kapısından girdiklerinde demokrasiden, demokrasizliğe girmiş gibi oluyorlardı.” Bu durum öğrenciler arasında yoğun tepki ve eylemlere yol açıyordu. Bakın o günlerdeki eylemliliği 68’lilerden Elif Öztürk nasıl anlatıyor:

“O zaman İsmet Özel bunu şöyle ifade etmişti: ‘Ben dünyaya doğru yürümekle meşhurum!...’ Diyelim 67 yılı. Bütünyle bir protesto yılı olarak hatırlıyorum. Canla-

nan öğrenci birlikleri, yeni kurulan gençlik örgütleri, fikir kulüpleri nereden bir baskı, yıldırma, haksızlık görüyorlarsa itiraz ediyorlar, kabul etmiyorlar, reddediyorlardı. Ve sonra 68’lere gelinirken artık yürüyüş hızlanıyor. Özel okullar devletleştirilsin kampanyası, ve İstanbul-Ankara yürüyüşleri, onbinlerce bildiri, onbinlerce afiş, hükümete ve halka açık mektuplar, sergiler, forumlar, açık oturumlar, yürüyüşler, boykot ve işgaller. Onbinlerce kişiyi kapıp götürün bu ateşli seyrü sefer içinde sonsuz bir merakla kendimize, Türkiye’ye ve dünyaya eğildiğimizi hatırlıyorum.” (1)

68 yılına gelindiğinde, zaten hareketlilik içinde olan ülkemiz gençliği, dünyadaki olayların da duyulmasıyla kıpırdamaya başladı. İlk işaret Ankara DTCF (Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi)’nden geldi. 10 Haziran günü, Latince sınavının gerekçesiz olarak ertelenmesi üzerine öğrenciler okulu iş-

gal ettiler. DTCF Öğrenci Derneği okul yönetimine sıraladığı 13 maddelik istemlerinden bazıları şunlardı: “Fakülte dekanı ya Atatürk ilkelere saygılı olmalı, ya da görevini terketmelidir. Filolojide Latince dersleri kaldırılmalıdır. -Fakülte yönetimine öğrenciler katılmalıdır.”

Bir gün sonra Ankara Hukuk Fakültesi öğrencileri de boykot kararı alıp okulu işgal ettiler.

12 Haziran günü DTCF öğrencileri Milli Eğitim Bakanlığı’na bir yürüyüş düzenlediler. Aynı gün Ankara’daki eylemler İstanbul’a sıçırıyordu. İstanbul’da Hukuk Fakültesi ve Rektörlük öğrenciler tarafından işgal edildi. İstanbul’daki o ilk fırtınalı günü, o dönemin öğrenci liderlerinden Enver Nalbant şöyle anlatıyor:

SÜRECEK

1968'de üniversite öğrencisi olan Işıl Özgentürk ile 68'i ve bugünü konuştuk..

Tamer BARAN

Aliye UÇAR

68'liler Anlatıyor Ya-
zı dizimiz sürerken, o dönem-
de öğrenci olan 68'lilerle yap-
tığımız söyleşileri de yayınlama-
maya başlıyoruz.

O dönemi yaşayan insanlar bize, o günkü üniversite ortamını, nedenleri ve sonuçlarıyla içinde yer aldıkları ya da tanık oldukları olayları anlattılar, "68 gerçekte neydi" sorusunu yanıtladılar.

68'lilerin bugüne ilişkin değerlendirmelerine ve 68 kuşağı ile bugünkü üniversiteli gençlik arasındaki farklılıklara da yer vermeye çalıştığımız söyleşilerin ilkinde Işıl Özgentürk konuştuk: "68 gerçekte neydi" sorusunu yanıtladılar.

— Söyleşimize 68 nedir?, sorusuyla başlamak istiyoruz..

68 Türkiye'de ilk defa genç insanın kendisini hissettiği dönemdir. Ve aynı zamanda, O dönem, Türk toplumu ilk kez gençleri farketmiştir. ....68'de üniversiteli olmak, herşeyden önce, her konuda bilgi sahibi olmaya çalışmak demekti. Buna 'dünyayı keşfetmek' diyebiliriz. O yıllarda büyük bir bilgi doymazlığı vardı. 68 bir sürü insanın inanılmaz derecede kitap okuduğu, oyunlar, filmler seyrettiği, bunları tartıştığı ve kendisinin de onlar gibi filmler, oyunlar, kitaplar yaratabileceğini düşlediği bir dönemdi. 68 döneminin gençlerinin en önemli özelliği hayal etme duygusuna sahip olmalarıydı. Bu önemli çünkü hayal etmek insanı motive eder.. 68'liler kendilerine güveniyor ve değer veriyorlardı; ama ilk kez 68'de Türkiye'de gençler kendilerinden büyük olanlarda kendilerine değer verdiğini farkettiler. Hayal kurabiliyorlardı, kendilerine güveniyorlardı ve inançlıydılar.. 68 herşeyiyle bir başkaldırı olayıydı; klasik giyime, klasik dans-erkek ilişkisine, toplumun pek çok değerine başkaldırı.. 68'liler romantikteler, herşeyiyle romantik bir kuşaktı. O dönem coşkunun ve inancın uç noktalarındaydı insanlar..

— O dönemde yaşanan olaylardan bahsedermisiniz?

— Bilirsiniz dünyada 68 için 'kozmik yıl' deniyor. Tüm dünyada bir hareketlilik vardı çünkü.. 68'de Türkiye'de büyük bir atılım yaşıyordu, tiyatrodan, sinemada, her alanda.. Ve bizim üniversiteli olarak sanat alanında kendimizi gerçekleştirebilmemizin olanakları vardı. Ve aynı zamanda biz bu olanakları kendimiz yaratıyorduk. Başka neler vardı? Petrolün millileştirilmesi kampanyası vardı, üniversitede kola içilmez, kot pantolon giyilmezdi, Boğaz Köprüsü'ne hayır kampanyası vardı. Biz petrolün millileştirilmesi talebinin yanısıra, yine bağim-

Coşkunun ve inancın uç noktaları

sızlık fikrinden hareketle, köprü Türkiye'de karayolları, dışa bağımlı otomobil endüstrisi, buna bağlı olarak petrol alımı için uygulanan bir politika sonucu olduğundan köprüye karşı çıkıyorduk. Onun yerine Zıp suyuna köprü yapmıştık. Kampanyanın başını rahmetli Harun (Dönemin öğrenci lideri Harun Karadeniz-TB) çekiyordu ve bugün bile Zıp suyu üstünde üniversitelilerin yaptığı köprü vardır.. 68'de olanlar şöyle özetlenebilir: 68'de genç insan kendisinin de bir güç olduğunun,

● "68'de insanlar birey olarak kendilerini yetiştirmeye çalışırken, aynı zamanda muhalefet duygularını hiçbir zaman yitirmemişlerdi."

birşeyler yapabileceğinin farkına varmıştı. Kendi ülkeleri ve dünya meseleleri hakkında düşünmüş, öneriler hazırlamışlardır. Politik bir hareketlilik yaşanmıştır ve bu hareketlilik halktan, büyük çoğunluktan, onların taleplerinden kopuk olmadığı için de derin iz bırakmıştır.

— Siz de o dönemde tiyatro çalışması yapıyordunuz sanırım. Nasıl bir çalışmaydı bu?

— Ben 68'den 12 Mart'a kadar 'Devrim için Hareket Tiyatrosu'nda çalıştım. Bu, amatör bir tiyatronun ötesinde bilinçli seçilmiş bir çalışmaydı. Biz sokak tiyatrosuyduk, protest tiyatro yapıyorduk, yerleşik tiyatroya karşıydık, kendimiz yazıyor, kendimiz yönetiyor, kendimiz oynuyorduk. Oyunumuzu oluştururken grup çalışması biçiminde, oyun için gerekli bilgileri toplamak üzere röportajlar yapıyorduk.. Devrim için Hareket Tiyatrosu'nu bir okula dönüştürmüştük. Çekirdek

kadro tiyatro yapmak için gereken bilgileri alabileceğimiz seminerler düzenlerdik ve bunlara herkes katılmak zorundaydı. Konular çok çeşitliydi; 'Freuden Düşünce', 'Türk Tiyatro Tarihi', 'Marksizmin Temelleri', 'Türk Şiiri', 'Türkiye'de Destan ve Ağıtlar' gibi.. Pek çok değerli aydınımız bu seminerlere katılıp bize ders vermişlerdir. Örneğin, Sencer Divitçioğlu, Çetin Özek, Selahattin Hilav, Abdülkadir Gölpınarlı, Cemal Süreyya.. bu işi neden yaptığını soruduklarında, "Benim kendimi sorgulamam gerekiyor, yeni

şeyler öğreniyorum, öğrendiklerim beni o kadar heyecanlandırıyor, bunları başkalarıyla paylaşmayı o kadar is-

● "68'de genç insan kendisinin de bir güç olduğunun, birşeyler yapabileceğinin farkına varmıştı."

tiyorum ki bunun bir yolunu buldum, tiyatro yapıyorum." yanıtını verirdik.68'in yaratıcı meselesi, dinamiği buydu: "Öğrendiklerimi başkalarına anlatacağım, onlar da bana anlatacaklar, böylece birlikte üst bir aşamaya ulaşacağız."

— 68'de yaşadıklarınızın size, genel olarak topluma ne gibi yararları oldu?

— "Devrim için Hareket Tiyatrosu"ndan yaklaşık 140 kişi geçmiştir. Ve bugün o insanların yaşamlarına bakarsanız, onların kendileri için güzel şeyler yaratmayı başarmış olduklarını görürsünüz.. Ben o yıllardan pek çok sözcüğü, pek çok konuşmayı hala yazılarımda

kullanırım. Zaten bizim kuşaktaki insanların şansı çok genç yaşta büyük bir insan malzemesiyle karşılaşmış olmalarıdır. İhtiyar dünyamıza gençlik yeni bir ruh kattı 68'de. 68 olaylarıyla birlikte yeryüzünün sorgulamadığı pek çok olay gündeme geldi. Kadın hareketinin başlangıcı olarak da 68 kabul edilir, çevreci hareketin de. 68 ve sonrasında gelişen olaylar aileyi, devleti, kapitalist sistemde insan ilişkilerini sorgulamıştır. Bireyin mutluluğu gündeme gelmiştir, alternatif politikalar, komünler oluşmuştur.. Yani bütün dünyada, bugünkü dünyamızı hazırlayan pekçok hareketin bir dönüm noktası olarak kabul ediliyor 68. Bugün Sovyetler 68'i yaşıyor bence.. 68'de insanlar devrim olmasa da yaşamlarının değişebileceğini gördüler. Türkiye'de de ülkemizde bazı şeylerin değişebileceği 68'de görüldü..

— 68 kuşağı ile 89 kuşağını karşılaştırabilir misiniz?

— Bugün ülkemizin içine girdiği en önemli problemlerden birisi insanımızın hayal etme gücünün elinden alınmış olmasıdır.. Biz 68'de seminerler düzenliyorduk, 89'da ise bu işi sizin için başkaları yapıyor. Bilir, Bilsak size kültür sunuyor.Oysa sizin bugün bunu organize edecek gücünüzün olması gerekirdi. Çok önemli bir fark daha: 68'de para iktidarda değildi Türkiye'de; oysa 89'da ülkemizde ilk kez para iktidardadır. Uzun uzun saymaya gerek yok, bugün genç insanın üzerinde bir de ekonomik baskı vardır. Bugün yayın organları ve televizyon size yaşayamadığınız bir yaşam gösteriyor, kadın-

erkek ilişkileri vb. O zaman genç insanın iki türlü yaşamı oluyor: Birincisi kurulan, ikincisi yaşanan. Aralarındaki farklılık yalnız sizi değil, tüm toplumu sizyonik bir yapıya sürüklüyor. Gençlerin, hep yaşamak istedikleri birşeyler varmış ta, birşeyleri yaşayamıyorlarmış gibi gelir bana. Zaten toplumun tüm baskısı kafanızda kurduğunuz yaşamı yaşamanıza engel olacak biçimde örgütlenmiş.. Bir de şu var: Genç insanda yaratıcılığın törpülenmesi modacılığa ve kolaycılığa yol açtı. 68'lilerde olmayan duyguların bunlar. Ve bugünkü gençlikte çok yaygın. Bugün muhalefet duygusu yok edilmiş. 68'de

İŞİL ÖZGENTÜRK KİMDİR?

● 1948'de Gaziantep'te doğdu, çocukluğu orada geçti. Sonra İstanbul'da Çamlıca Kız Lisesi'ni ve İktisat Fakültesi'ni bitirdi. Üniversitede tiyatro yapmaya başladı. Çocuk oyunları, ardından röportaj ve öykü yazmaya başladı. Halen gazete röportajı, öykü ve senaryo dallarında yazarlık yapıyor.

● "Bugün gençlerin yaşamak istedikleri birşeyler varmış ta, yaşayamıyorlarmış gibi gelir bana.."

insanlar birey olarak kendilerini yetiştirmeye çalışırken, aynı zamanda muhalefet duygularını hiçbir zaman yitirmemişlerdi.

...Üniversite çok farklıydı 68'de. Bir kere dersler çok farklıydı. Örneğin ben İktisat Fakültesi'nde okudum; bir dersi bir filmi tartışmakla geçirebilirdik. Ya da dört saatlik bir derste DİSK'i tartıştığımızı anımsıyorum. Derslerde Türkiye hep gündeme gelirdi. Makro planda iktisat anlatılırken, mikro planda Türkiye geneli konuşulurdu. Özelleştirme, tekelleşme, dışa bağımlılık vb. hep konuşulmuştu. Ondan sonra da sen sokağa çıkıp bağırırsın tabi, "Tam bağımsız Türkiye" diye.. İyi bir film gelmişse, iyi bir oyun oynanıyorsa gidip görmemek olmazdı, hem de hocalarımızla birlikte gider izlerdik. Hocalarımızla ilişkilerimiz çok farklıydı. Evlerine gider gelirdi, saatlerce tartışırdık; arkadaşlık ilişkisi kurulurdu aramızda. Bu sayede biz kitaplarda yazılı olmayan pek çok şeyi öğrenmiştik. O dönemde daha rahat, araştırmacı bir eğitim yapıyordu.

Sonra, 68 kuşağı, annelerinin Cumhuriyet kuşağından oldukları için belli bir bağımsızlık duygusuyla, yurtseverlik bilinciyle, şeref, onur gibi kavramları içeren bir ahlakla yetiştirildiler. Ve öğrendiklerini yaşama geçirmeye çalıştılar. Bugün siz, anneniz ne kadar paranın önemli olmadığını da öğretse size, hayali ihracatçılara madalya takılan, rüşvet yiyen bakanların istifa etmediği bir ülkede yaşadığınızdan, o sözler yaşamda karşılığını bulmayacaktır.

Bugün onur duygusu bilinçli olarak yok edilmiştir.. ...Aradaki fark deyince, son bir şey geliyor aklıma: 68'de insanlar kalabalıktılar, birbirlerine dayanabiliyorlardı, Don Kişot değildiler. Şimdi bütün bu sisteme direnmek, yeni oluşan değerlere güvenmek daha zor ve şimdiki çok daha yalnız; o nedenle şimdiki Don Kişot'luk yapıyorlar bence. Sizin işinizin daha zor olduğunu söylemek isterim.

Çünkü biz 68'de 68'liydik siz ise 89'da 68'lisiniz...

89'da 68'li olmak nasıl acaba?

'BİZ DE ÜNİVERSİTELİYDİK'

SUNUŞ

Biz gençlerin en belirgin özelliklerinden birisi de, kanmak bilmeyen öğrenme tutkusudur. Olanca renkliliği ve karmaşası içinde yaşamı, duygularımızı ve düşüncelerimizi sürekli üzerinde toplar. Büyük bir merakla içinde yaşadığımız çevreyi, toplumu, kendimizi anlamak isteriz. Anlamak ise yaşanmış ve yaşanılanı irdelemeyi gerektirir. Bunu başarabildiğimiz ölçüde güzel bir gelecek kurmanın olanakları artar.

Bu amaçla ülkemiz gençliğinin yakın geçmişte nasıl yaşadığı ve tür sorunlarla karşılaştığının bilgisini okuyucularımıza sunmanın yararlı olacağını düşündük. Kendi alanlarında uzman olan politikacı, bilim adamı, sanatçı, sporcu ve değişik mesleklerden kişilere gençlik dönemlerine ilişkin sorular yönelttik, yanıtlar aldık. İstedik ki geçmişte yaşayanlar gençliklerini kendi kalemlerinden aktarsınlar.

Sorularımıza ilk yanıt; eski gençlik lideri, TIP (Türkiye İşçi Partisi) eski milletvekili, yasaklı TBKP (Türkiye Birleşik Komünist Partisi) Genel Başkanı Dr. Nihat Sargın'dan geldi. Yazı dizimize Dr. Nihat Sargın'ın yanıtlarıyla başlıyoruz:

-Sizin döneminizdeki üniversite ile bugünkü üniversiteyi karşılaştırabilir misiniz?

-Benim üniversite öğrenciliği yıllarım, tek partili rejimden çok partiliye geçiş dönemine rastlar.

1946'da çok partili rejime doğru kimi yasal düzenlemeler yapıldı. Dernekler ve süreli yayınlar için önceden izin alma zorunluluğu, "Sınıf esasına müstenit cemiyet" kurma yasağı kaldırıldı. Bu arada üniversiteler yasası da kabul edildi. Böylece üniversiteler bakanlık vesayetinden çıkarıldı; seçimle göreve gelen kendi rektör ve senatolarının yönetimine kavuştu, özerklik kavramı gün ışığına çıktı.

1950'de Demokrat Parti iktidar oldu. Türkiye'nin Amerika'nın yanında Kore Savaşı'na katıldığı, NATO'ya girdiği, Bağdat Paketi'nin kurucuları arasında yer aldığı, kukla Nuri Sait rejimi Baasçıların darbesiyle devrince, nerdeyse Irak'a müdahaleye kalkışıldığı, iç politikada Barışsever Cemiyeti davasının, 51 tutuklamalarının, 6-7 Eylül'lerin yaşandığı bir dönemdi bu yıllar.

Elbette üniversite yaşamında bu havanın etkisinden masun kalamayacak değildi. DP'nin özellikle son günleri, üniversitenin de kesinlikle karşıya alındığı dönem olmuştu.

Burada gözden kaçırılması gereken nokta, 40'ların sonunda üniversitenin, yukarıda sözünü ettiğim üzere, siyasal iktidarın baskı politikasına karşı gösterdiği dirençti. Örneğin Ankara Üniversitesi Senatosu, onun kararına itiraz üzerine de Üniversitelerarası Kurul, hükümetin Behice Boran ve arkadaşlarının Üniversiteden atılmaları istemini, bilim özgürlüğü adına reddetmişti.

Öğrencilerin yönetime katılmasına gence, sanırım, bu ancak günümüz ve sonrası kuşakları için bir rüya olmaktan çıkabilecek, kabuledilmiş bir hak olarak ete kemiğe bürünecektir.

-O dönem gençliği ile bugünkü gençlik arasında ne gibi farklar görüyorsunuz?

-O dönemden bu yana nerdeyse yarım yüzyıl geçmiş; fark olması doğal. Bu farkın esas olarak nesnel nedenlerden kaynaklandığını düşünüyorum.

O zamanın yüksek öğrenim gençliği, bütün yurtda birkaç onbini aşmıyordu. Bugün yalnızca giriş sınavı için başvuranların sayısı yarım milyon çok üstünde.

Bu niceliksel gelişimle birlikte, büyük ölçüde buna ve öğrencinin daha yaygınlaşmasına bağlı olarak niteliksel bir farklılaşma da ortaya çıktı. O zamanın yüksek öğrenim gençliği çoğunlukla orta katmanlar denilebilecek aydın-memur ailelerinin çocuklarından oluşmaktaydı. Bugün aynı gençlik kesimi için işçi-köylü ailesi kökenlerinde azımsanmayacak sayıda yer aldığı gözlemlenebiliyor. Bu yapısal değişiklik, yalnızca buna bağlı olmakla birlikte, dünyaya bakış, ideolojik yönelişler vb. bir çok konuda kolayca belirlenebilecek sonuçları da beraberinde getirmekte.

-O dönem gençliği kendi sorunlarına ne tür araç ve yöntemlerle çözüm arıyordu? Örgütlülük, eylem biçimleri vb. nelerdi?

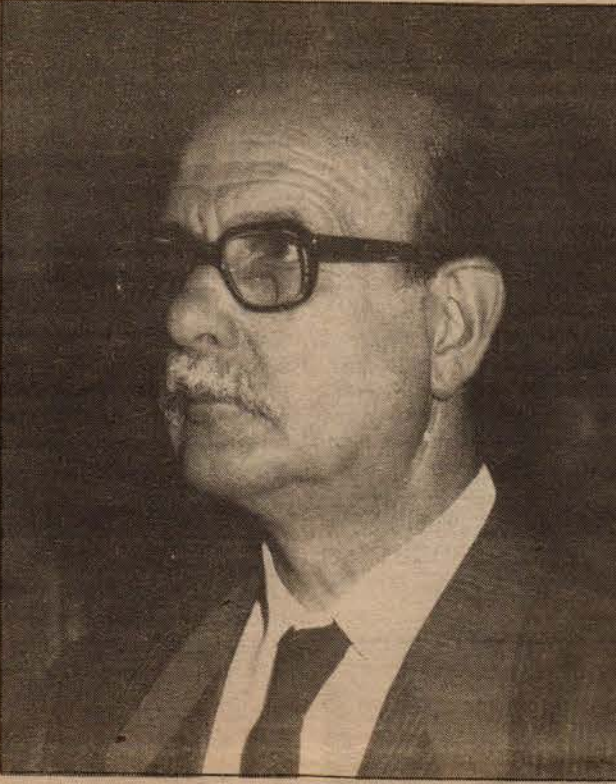
-O dönem gençliği için de kuşkusuz olabildiğince örgütlenme, örgütlülük düzeyini yükseltme başta geliyordu.

1946'da Dernekler Yasası'nın değişmesinden sonra bu alanda ilk olarak, benim de sonradan kurucu yönetim kurulu üyeleri arasına katıldığım "İstanbul Yüksek Tâhsil Gençlik Derneği" kuruldu. Aynı sıralarda önceki yılların her öğrencinin üye" olmak zorunda bulunduğu, güdümlü resmi "Üniversite Talebe Birliği (ÜTB)", gelişen yeni duruma uyum sağlamak üzere kendine çeki düzen verme gereğini duyarken, kısa bir süre sonra da İstanbul Teknik Üniversitesi'nde fakültelerin öğrenci

• Dünyaya çocuk gözleriyle bakan

Eski kuşaktan bir genç

• "Kuşkusuz zaman öğreticidir, geçirilen deneylerin kazandırdığı birikimler, yeniden okunup öğrenilenlerin, duyulup işitilenlerin kazanımları yetiştirir olgunlaştırır insanı. Ama bir koşul: olgunlaşma adına kapıdan kovduklarımızı farkına varmadan benimsemek de değil."

dernekleri ve onların üst örgütü İTÜ Öğrenci Birliği örgütlendi. Birkaç ay sonra, gerici-faşist öğrenciler eliyle Milli Türk Talebe Birliği kurulacaktır.

Aynı sıralarda Ankara'da ilerici, sosyalist öğrenciler, öğrenci olmayan gençlik kesimlerinden arkadaşlarını da yanlarına alarak Türkiye Gençler Derneği'ni örgütlemekteydiler. Ankara Üniversitesi'nin fakülte dernekleri birliklerini kurmaya yönelirken, yüksek okullarda da öğrenci dernekleri kurulmaya girilmekteydi... İleriki yıllarda, bu fakülte dernekleri ve üst örgütleri olan birlikleri kurma girişimleri Türkiye Milli Talebe Federasyonu (TMTF)'nin kurulmasına kadar uzanacaktır, doğal olarak iktidarın ve üniversitenin de destek ve yardımıyla.

Eylem biçimlerine gelince.. güdümlü veya daha ötede doğrudan deneyimli "milletçi gençlik" miting ve gösterileri bir yana bırakılırsa, resmi başvurular, bildirimler, imza toplamalar, konferanslar, kapalı salon toplantıları, süreli-süresiz yayınlar... gibi esas itibarıyla bugünkünden pek farklı olmayan etkinliklerdir.

-O günlerdeki gençlik örgütlenmeleri, gençliğin tümünü kapsayacak niteliklere sahip miydi? Gençlik örgütleri belli çevrelerin darlığından sınırlanmış mıydı?

-Bir önceki sorunun yanı-

muş dergilerden geri kalmıyor, üyelerin özveri dışında hiçbir yardım görmediği halde, o dergiler bir görünüş bir kaybolurken, hele son zamanlarda yaşamını düzgünce sürdürebiliyordu. Bu başlı başına bir örnek buna eklemek istediğim bir yenisi, maksadımı daha iyi ifade edecektir sanırım.

Birincisi "Harcı Haraç Sayıp Kaldırma" kampanyamızla ilgili. 47, belki 48'lere kadar üniversitelerde kayıt ve sınav harcı yoktu. Sonra İmatrikülasyon, inskripsiyon ve sınav harçları kabul edildi. Üniversite Senatosu'nca, paralı üniversiteye doğru önemli adım olarak. Güya çok düşük tutulan harç tutarlarının ortalama öğrenci bütçesinde birdenbire açtığı büyük gediği göstermek üzere belleğimde kalan bir miktarı örnek olarak vereyim. Sınav harcı her ders için 5 lira olarak kabul edilmişti. O sıralarda öğrenci paso bileti 5 kuruştur, yani harcın yüzde biri. 10-12 dersten yıl sonu sınavlarına girecek bir öğrencinin durumu gözönüne getirilsin.

Derneğimiz, küçük bir mutlu azınlık dışında geniş öğrenci kitlesini derinden sarsan bu olayla ilgili olarak, harçların kaldırılması kampanyasını başlattı. Başvurular, bildiriler, gazete ve dergi yöneticileriyle görüşmeler yaparak kamuoyunu olaya karşı duyarlı kılma vb. Bu arada diğer öğrenci örgütlerine de başvurup hakkımızda süregelen önyargılı, hasmane, hatta düşmanca tutumlarını bir yana koyarak bu çok önemli ortak sorunumuzda birlikte hareket önerisinde bulundu ve bunu açıkladı. Sonuçta kampanyamız tamamen başarılı olmadı, harçlar yürürlükte kaldı, ama üniversite yönetimi kimi noktalarda geriledi, kimi konuları erteledi; hocalar "ancak zenginler okusun" zihniyetine karşı olduklarını açıklamak gereğini duydular vb.

Sonuçta kitle içinde derneğin nüfusunun önemli ölçüde artmasıdır.

-Sizce gençlik yalnızca biyolojik bir olay mıdır?

-Fizyoloji hocamız Winterstein, insanın üç türlü yaş olduğunu söylerdi. Birincisi nüfus kağıdındaki yaş, ikincisi fizyolojik yaş, vücudun, organların, kemik yapısının gösterdiği yaş; insan fizyolojik olarak nüfusuna göre daha yaşlı veya genç olabilirdi; ve nihayet üçüncüsü, psikolojik yaş, insanın kendi ni hissettiği yaş.

Bu tanımlamaya göre örneğin ben, nüfus kağıdım

her ne kadar İkinci Dünya savaşındaki karne döneminde kalma "şeker verildi", "basma patiska aldı", "ekmek karnesi verildi" cinsinden damgalarla dolu sayfalarıyla "asar-ı atika" sayılabilecek bir eskilikte olsa da, vücudum türlü gailelerle fizyolojik olarak ondan da yıpranmış bir görünüm taşısa da, kendimi hâlâ genç sayıyorum; yaşlı kuşaktan bir genç (bu satırları yazarken gayri ihtiyari gözümü kırptığımı fark ettim)

-Yıllarca gençliğin çıkarları ve sorunlarının çözümüne uğruna savaşım yürütmüş bir insan olarak günümüz gençlerine neler önerirsiniz?

Dünyaya genç gözlerle (yanlış anlamaya yol açabileceğinden çekinmesem çocuk gözleriyle diyeceğim) bakmaya devam etmektir. İleriki yıllarda da, arayan araştıran, soran sorgulayan gözlerle.

Genellikle çocukluk ve gençlik çağında böyleyizdir; gerek önyargılardan, gerek dışımızdaki çevre ile alışverişte önemli kolaylık sağlayan alışılmış değer yargılarından uzaktır kişi o zamanlar; sorar, sorgular, olabildiğince, bilebildiği ile aklının mihengine vurmaya çalışır. Ama yıllar dikkati köreltir, her gün, her an uğraş vermek, giderek yormaya başlar; bir de bakarsınız ki kapıdan kovulanlar, bacadan çoktan girip yerleşmişler; sessiz sedasız bir parçamızı oluşturmuşlar bile. Ve bir gün birden bire farkına varınız ki (veya varmayız bile) biz de vakitle reddettiğimiz durumdayız.

Kuşkusuz zaman öğreticidir. Geçirilen deneylerin kazandırdığı birikimler, yeniden okunup öğrenilenlerin, duyulup işitilenlerin kazanımları yetiştirir, olgunlaştırır insanı. Ama bir koşul: Olgunlaşma adına kapıdan kovduklarımızı, farkına varmadan benimsemekle değil, gerçekten her okunup öğrenilenle, her duyulup işitilenle, her deneyimin birikimiyle birlikte önceden mevcut tüm bilgi ve değerlerimizi yeniden sorgulayıp yerli yerine oturarak ve her an, her adımda kendi kendimizi yeniden üretilip, yeniden bütünlüğe kavuşarak gerçekleşmeli bu.

Son diyeceğim, bu sözlemin günümüz gençlerine bir tavsiye veya öneri değil, çok eski kuşaktan bir gencin günümüz gençleriyle bir yarenliliği olarak düşünüldüğüdür; genç kardeşlerimce de böyle algılanırsa (artık gözümü kırpmıyorum) bundan büyük kıvanç duyacağımıdır.

Anneme biletim olduğunu söylemeyin, 0 da gelmek ister...

İstanbul Kültür ve Sanat Vakfı'nca düzenlenen 17. Uluslararası İstanbul Festi-

vali 15 Haziran'da Viyana Müzik Dostları Derneği Koro'su'nun Atatürk Kültür Mer-

kezi'nde vereceği konserle başlayacak. Konserde Koro'ya İstanbul Devlet Senfoni

Orkestrası eşlik edecek. Orkestra konserlerinin yanısıra resitaller, caz, folk-caz ve folk konserleri, opera, müzikal, bale ve dans gösterileri ve sergilerden oluşan yüklü bir programa sahip olan festival 20 Temmuz'da sona erecek.

Bu yılki festivalin flaş isimlerinden birisi de hiç kuşkusuz Joan Baez. Geçen yılki festivalde de konserler veren sanatçı bu yıl festival kapsamında 20 ve 21 Haziran'da vereceği iki konserden sonra 23 Haziran'da İzmir Efes Antik Tiyatro'da sahneye çıkacak.

Baez ile birlikte protest müziğin öncülerinden sayılan Bob Dylan da festivalin bu yılki konukları arasında. Dylan 24 Haziran'da İstanbul müzikseverlerle birlikte olacak.

Kültür Bakanlığı Devlet Halk Dansları Topluluğu 16 Haziran'da bir dans gösterisi sunacak.

Çin Halk Cumhuriyeti Ulusal Balesi 24 ve 26 Haziran'da iki gösteri sunacak. Christina Hoyos Flamenco Dans Topluluğu'nun dans gösterileri ise 26, 27 ve 28 Haziran'da.

Festival kapsamında düzenlenen karikatür sergilerinden "Uluslararası Sima-

vi Karikatür Yarışmalarında Ödül Alan Yayıtlar Sergisi" İl Özel İdare Müdürlüğü Galerisi'nde, Karikatürcüler Derneği tarafından düzenlenen "Günümüz Türk Karikatürü Sergisi" derneğin Sultanahmet'teki galerisinde, "Uluslararası Nasreddin Hoca Karikatür Yarışmalarında Ödül Alan Yayıtlar Sergisi" ise Atatürk Kültür Merkezi fuayesinde festival boyunca açık kalacak.

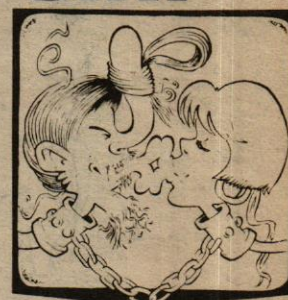
"ÖP ONLARIN HEPSİNİ"

Cengiz YAYLALI

Hey Rockerler! Aptüllika'nın Kadıköy R.M.T.'de açtığı sergi devam ediyor!

Ülkemizde anti-millî haşarı çocuk olarak görülen Rock, "Kiss'Em All!" (Öp Onların Hepsini!) adlı sergi de toplumu egemenliği altına almış.

Sergiyi, "Genç Rock Gruplarına destek atarak, haşarı çocuğun yaygınlaşmasına yardımcı olmak" amacıyla açıldığını söyleyen Aptüllika, bu tür eylemlerinin ileride de süreceğini belirtiyor.

İnsanları şaşkına uğratan, ördekleri erken yumurtlatan elektro-gitar'dan, sanki binbir renkli tek bir ses yükseliyor:

"Eller yukarı, Bu bir Rock isyanıdır!"

ÖDÜLLÜ

Gülçin OVALIK

NASIL ÇÖZECEKSİNİZ?

Önce aşağıda sorduğumuz yirmibeş sorunun yanıtını bulacaksınız. (Soruların sonundaki parantez içi sayılar yanıtın kaç harften oluştuğunu gösteriyor.) Bulduğunuz yanıtı verdiğimiz iki örnekte olduğu gibi 121 kare içinde işaretleyeceksiniz. (Sözcükler yukardan aşağı, soldan sağa, çapraz, ters ya da düz dizilmişlerdir. Aynı harf birden fazla sözcükte kullanılabilir.) 25 yanıtı da bulup işaretledikten sonra hiçbir yanıtta kullanmadığınız beş harfin kaldığını göreceksiniz. İşte bu beş harfi kullanarak oluşturacağınız anahtar sözcük size kaset kazandıracak... Kolay gelsin.

	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k
1	N	A	K	L	A	K	Ç	I	L	I	K
2	O	T	O	S	T	O	P	M	A	K	A
3	R	O	B	I	N	S	O	N	O	Ş	M
4	Y	A	T	R	Ö	Ş	I	T	E	A	Ş
5	E	N	E	G	T	N	Ö	R	G	J	A
6	R	T	M	U	K	Ç	T	A	U	A	L
7	E	L	P	A	R	A	N	R	E	T	Z
8	B	O	K	S	I	D	O	N	U	S	N
9	H	E	L	G	A	I	P	M	A	Y	O
10	E	Ç	A	L	A	R	S	A	A	T	R
11	R	I	K	E	B	N	I	G	Z	E	B

Fıstık gibi bir bulmacayla bir kez daha huzurlarınızdayız. Konumuz, öğrencilerin okullarını en çok sevdikleri zaman dilimi. Anahtar sözcüğü 15 Temmuz'a kadar elimize ulaştıran beş okurumuza diledikleri kasetleri armağan ediyoruz.

1. Tatil yerlerinde bolca rastlanmaya başlanan kurt dökme mekanı (5) 2. İnsanlık tarihinin en uzun süre tatil yapmış adamı (8) 3. Yazın canlanan kişinin ölmese de daha yavaş gelişen -genellikle- iki kişi arasında yaşanan olay (3) 4. Tatillerde egemenliğinden kurtulduğumuz uyku bölücüsü nesne (9) 5. 'k' ile başlayıp 'amp' ile biten tatille ilgili sözcük (4) 6. Turist kabilelerini karşılayıp ülkemizi bir an önce terk etmelerini sağlamaya çalışan, şakada şukka, 'turist korkutan' ekibi (11) 7. Denize girmek için gerektiği iddia edilen giyim eşyası (4) 8. Bu iddiaya aldırmanın kullandığı bel büzülü, uzun paçalı şey (3) 9. Hava basmak amacıyla güneş altında pilç gibi kızarmak (11) 10. Tüm zamanını dinlenmekle geçiren yorgunlar kralı çizgisel şahsiyet (11) 11. Çölde beş para etmeyen, denize kavuşunca değerlenen şey (3) 12. Kimi öğrenciler tatilde onu yapar, az da olsa para kazanır (4) 13. Turistleri gezdirirken kendi uygun gördüğü bilgileri onlara aktaran görevli şahıs (6) 14. Kışın ayağımızdan çıkarmayız, yazın paçalarını keseriz, arada bir buzdolabına koyup soğuk soğuk giyeriz (3) 15. Her yaz ülkemizin 'güzide' gazetelerine "Ben şok sıvı sizin erkekliğ" türünden demec verdiğimiz rivayet olunan yabancı bayan (5) 16. Yazın tüm ihtişamı ve konforuyla denizlerde nazlı nazlı dolanan özel taşıt (3) 17. Gitmeden içine on kişi sığacağı sandığımız, sonra da üstüste yattığımız konutumsu mekan (5) 18. Esnafımıza kazıklamanın doyum-suz zevkini yaşatan yabancı şahıs (6) 19. Vücutlarından çıkan bilmum siviları ortalığa fırlatan, kaba konuşmalarıyla 'aydın'larımızın tepkisini çeken, kadınlara özellikle de turistlere yakınlık duyan şahıslar (7) 20. Terkeğin icadından beri geçerliliğini koruyan tatile ücretsiz gitme yöntemi (7) 21. Yaz gelince sırtımıza geçirdiğimiz timsahlı giyim eşyası (6) 22. Röntgen (Örnek) 23. Okullar açıldığında girilmeyen, yazın uğranılmayan öğrenci mekanı (4) 24. Para (Örnek) 25. Özellikle sıcak havalarda, 'hiç tanımadığınız biri size çiçek vermemesine neden olan kokuyu üreten sıvı (3).

ANAHTAR SÖZCÜK:

ADI SOYADI:

İSTEDİĞİ KASET:

1962 yılında İstanbul'da doğdu.

1980-1986 yılları arasında D.G.S.A. (Mimar Sinan Üniversitesi) Alçak resim bölümünde kentin eğitimi gördü.

İlk çizimleri 82 yıllarında Hey dergisinde yayımlandı. Daha sonra Girgir dergisinin arka sayfalarında yer al-

dı. Ayrıca sanatçının yapıtları Mad, Heavy Metal ve Pilot dergilerinde yer almadı.

85 yılında "Nedircikler" grubu ve 86 yılında Rock Art dergilerinde yer aldı. Aynı yıl Girgir dergisine girdi. Grup Perişan'ı çizmeye başladı.

Son bir aydır Hıbrı Mizah dergisinde yer aldı."

NİÇİN ABONE OLMUYORSUNUZ?

Abone Formu

ADI SOYADI:

Okulu:

Telefon:

Abone adresi:

- ☐ 6 Aylık : 10.000 TL./30 DM. / 10 Sterlin
☐ 1 Yıllık : 20.000 TL./60 DM. / 20 Sterlin

Yukarıda işaretlediğim abone süresi için belirtilen miktarı Türk Ticaret Bankası Aksaray Şubesi Hes. No: 111-12933-8 İST. adresine havale ettim. Banka havale suretini ekte yolluyorum. Bilgilerini-ze sunarım.

İmza

ÖDÜL KAZANANLAR

"7. Sayı Ödüllü Duygusal Bulmaca"
 Anahtar Sözcük: RÖNTGEN

Bulmacayı çözmeyi başaran tek şanslı okurumuz Ergün Turan'a, "Adil Aslan/Doğu-Batı Divanı" isimli kaseti postaladık, dört kaset bize kaldı. (Bu sayı da kurtardık paraları.) Laf aramızda, bulmacayla ilgilenmediğiniz için Gülçin'in morali epey bozuk, önüne gelene fırça atıyor.

ŞEERİKTAP

**ÇAĞDAŞ
ATASÖZÜ:**

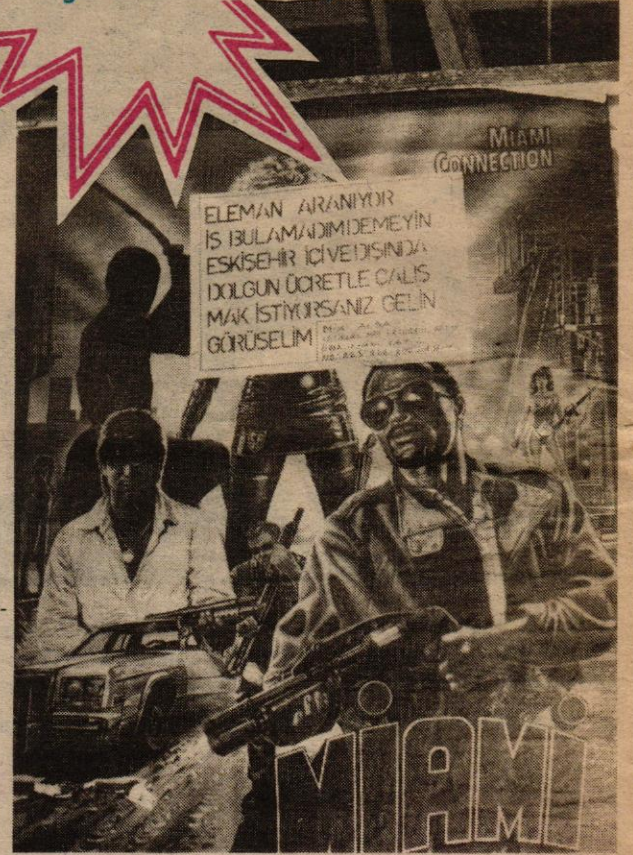
"Taşkılla'yı
Belediye şeysi
yapmak istemişler"

I.T.Ü Rektörü
Prof. Dr. İlhan Kayhan

GACIRT

15 HAZİRAN SAYI 2 BELESTİR

**Tatilde iş arıyorsunuz,
işte size iş!..**

Öğrenciler, işin iyisi sizi bekliyor: Kan, gözyaşı ve seks...
fotoğraf hislerinize tercüman oluyor...

Kıyak dediğin böyle olur!...

Dicle Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türk Dili dersi hocası
Tahir Kahraman okulda kurallara çok bağlı bir hoca olarak bili-
nirmiş. Birgün bir derste coşmuş, galeyana gelmiş, indiriver-
miş kürsüye yağmuru, "Arkadaşlar" demiş, "Beni çok katı ola-
rak görmeyin. Atılma durumunda kalırsanız 1 not, hatta 2 not..."

Hocanın başhettiği o bir puanlarla kaç öğrencinin atılmak-
tan kurtulduğunu bilemiyoruz; ama doğrusu Tahir Hoca cömert-
liği ile tarihe geçecek görünüyor!..

KOLA DAMGA

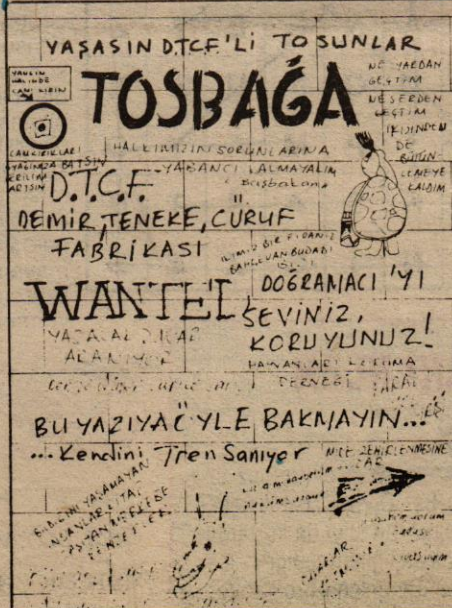
"İLET" İletişim Klubü
Derneği'nin ilk et-
kinliği "Disco Night"
9.6.1989 günü akşamı
Anadolu Üniversitesi
Yemekhanesi'nde
gerçekleştirildi.

Gecede çeşitli
fakültelerden
782 öğrenci
eğlendi.

Kapı
girişinde biletleri
alınanların kollarına
damga vuruldu. Vurulan bu
damganın anlamını sordukumuz-
da; biletleri kesilen kişilerin
dışarıya çıktıklarında, tekrar
içeriye girmelerinde kolaylık
olması için vurulduğunu öğrendik.

Hayret! Bu yöntem daha önceden Doğ-
ramacının aklına nereden
gelmedi!

BOSAN'A BİR NESNİ
"I'm dressing you like crazy
You're a funny somebody
I know your face is real smile
All the best D.I Mustee
And boydee in Turkey"
Your admiring!!

D.T.C.F. 'li TO SUN LAR

Ankara Üniversitesi Dil
Tarih Coğrafya Fakültesi'nde
çıkarılan bir dergi var. Adı:
DUVAR

1 Mayıs 1989'da ilk sa-
yısı çıkan derginin ikinci sa-
yısı 89-90 Öğretim yılında çı-
kacakmış. Kendi okulların-
dan çıkan çeşitli haberlere
ve araştırmalara yer veren
dergiyi D.T.C.F.'liler çok sevi-
yor. Derginin bir de TOSBA-
ĞA adlı arka sayfa DUVAR'ı
var. Dergiden aldığımız bilgi-
ye göre TOSBAĞA duvarı,
D.T.C.F.'nde bahçesinde ya-
şayan kaplumbağaların idare
tarafından korunmaya
alınması ile oluşmaya başla-
mış. Okulun bahçesindeki
kaplumbağaların, Dekan
Yardımcısı Prof. Hayat Erka-
nal'ın verdiği bilgiye göre;
1960'lı yıllarda Fakülte bah-
çesine bırakılan birkaç kap-
lumbağa zamanla yumuşak
toprak zeminde doğal bir ya-
şama ortamı yaratmışlar ve
üremişler.

Bugün de D.T.C.F.'nin
korunmaya alınan tek canlı-
ları durumundalar. Aşağıda,
D.T.C.F. "TOSUN"ların çıkar-
dığı DUVAR'ın TOSBAĞA'sı-
nı görüyorsunuz.

**BU KÖŞE
SİZİN**

çekinmeden
YAZIN...

WANTED (Merak etmeyin ısırılmaz)

LÜK

En büyük Makrofaj

DOĞRAMACIYAN

TEŞHİS:

Anadolu Üniversitesi'ne bağlı Tıp Fakültesi öğrenci-
si Bülent Karalar'ın çizdiği Doğramacı Karikatürü arka-
daşları tarafından "SERBEST KÜRSÜ" olarak belirlen-
miş. Her geçen birşey yazdığı Serbest Kürsü'ye
Doğramacı darılmasın ama-kimi yazıları yayınlamak isti-
yoruz.

"WANTED (Merak etmeyin ısırılmaz)

LÜK BAŞKANI

Kahrol emi?

Doğrayacağım Seni.

Ben ettim, Sen etme İhhsaaann!

Sağda görülen resim nedir?

- a) Trepenoma, b) Monosid, c) Makrofaj,
d) Bakterifij, e) Virüs, f) Kasap, g) Hepsî

Teşhis: Son olarak öğrencilerin sayfalarında tespit edi-
len, ve henüz ne olduğuna karar verilmeyen çok tehlikeli
ve patojen bir bakteri

En büyük Makrofaj

Bu adam Hitler'e, Drakula'ya, Humeyni'ye değil par-
mak köpek ısırtmıştır.

Kara Vicdanlı

Bunamadan önce iyiymiş.

ERBAY BARDAKÇIOĞLU

